

MILITÄRPOSTAL TIDSKRIFT

MILITARY
POSTAL
JOURNAL

98

2025

Studiegruppen för SVENSK MILITÄRPOSTAL DOKUMENTATION (SSPD)

MILITÄRPOSTAL TIDSKRIFT

MILITARY
POSTAL
JOURNAL

Studiegruppen för SVENSK MILITÄRPOSTAL DOKUMENTATION (SSPD)

UR INNEHÅLLET

- s. 1 – 9 Krigsfångutväxlingen i Göteborg 1943 – 1944
- s. 10 – 26 Fartygen Gripsholm och Drottningholm router 1942 – 1945
- s. 27 – 28 Vem var GILBERT HAMILTON ?
- s. 29 – 30 Vem var EICHFUSS – ATVARIS ?
- s. 31 – 35 Vem var BRUNO KREISKY ?
- s. 36 – 42 Stängd postväg. S. Karlsson
- s. 43 – 45 Avvikande postbehandling. S. Karlsson
- s. 46 – 50 Krigsfångepost "THE GREAT ESCAPE".

SVENSK MILITÄRPOSTAL DOKUMENTATION / SSPD

Ordförande

Gunnar Lithén

e - post: gunnar.lithen@gmail.com

Redaktör

Staffan Karlsson

Kikarvägen 19

175 46 JÄRFÄLLA

Tel.: 070 723 61 57

e - post: staffankarlsson310@gmail.com

Hemsida: www.sspd.se

Fångutväxlingarna i Göteborg 1943 och 1944

Se även : MPT 35 / 1994 s.34-35

MPT 49 / 2001 s.25-53

MPT 77 / 2015 s.53-56

Under andra världskriget skedde åren 1943 och 1944 två stora fångutväxlingar i Göteborgs hamn mellan de allierade och axelmakterna. Det hela organiserades av Röda korset med greve Folke Bernadotte i spetsen och samordnades med liknande utväxlingar i andra delar av världen. Utväxlingarna av fångar kunde ske i Sverige på grund av landets neutralitet. De två svenska

Greve Folke Bernadotte i samspråk med australiensiska krigsfångar som anlänt med tyskt tåg till Amerikaskjulet i Göteborgs hamn.

atlantångarna M/S Gripsholm och S/S Drottningholm, ägda av Svenska Amerika Linien var sedan 1942 hyrda av Röda Korset, till största delen betalda av USA, för att utföra dylika transporter av fångar och sårade. De kallades för "Vita båtarna" eftersom de för uppgiften var helt vitmålade och gick fullt upplysta över havet. De hade målade svenska flaggor på sidorna, Röda korsets symbol på däck och ordet "diplomat" i stora bokstäver på sidorna av skrovet. Vid första utväxlingen, vilken skedde i oktober 1943 utväxlades cirka 5300 fångar och vid andra tillfället, i september 1944 utväxlades cirka 5500 fångar.

Utväxlingen 1943

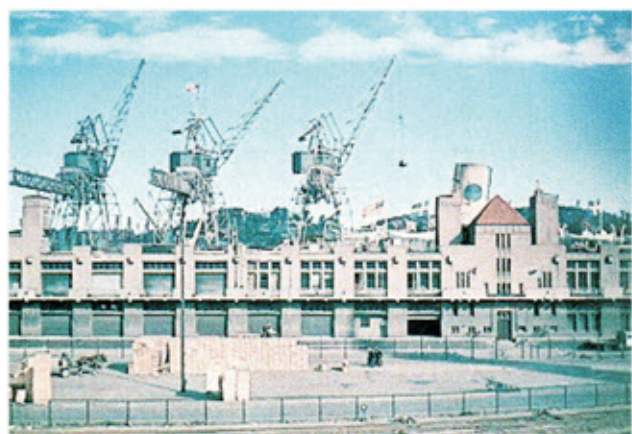
Den första fångutväxlingen skedde 18–21 oktober 1943. Efter långa förhandlingar inleddes det hela på måndagsmorgonen den 18 oktober med att de två tyska lastfartygen *Rügen* och *Meteor*, som seglat från Swinemünde anlände Göteborg med framförallt engelska krigsfångar. *Rügen* lade först till vid Stigbergskajen medan *Meteor* lade till i Frihamnen.^[1] Vid Amerikaskjulet låg redan atlantångaren *Drottningholm* som skulle ta emot delar av de allierade fångarna.

Direkt vid ankomst hölls möte mellan greve Folke Bernadotte (Röda korset), den tyska marinattachén Paul von Wahlert^[2], tyska generalkonsuln i Göteborg Carl von Below^[3], Regierungsrat Ruoff, de båda befälhavarna på fartygen, Oberstaabsarzt von Schelling och Oberstaabsarzt Fritsche samt schweiziske militärattachén kapten Arnold Kaech.^[1]

Tidigt på tisdagsmorgon den 19 oktober anlände två långa tåg fullsatta med allierade fångar Göteborg från Trelleborg. Efter att passagerarna gått av vid Stigbergskajen dirigerades ena tåget till Frihamnen.^[1]

För båda fångutväxlingarna 1943 och 1944 i Göteborg användes SS Drottningholm, här fotograferad i Göteborgs hamn.

Amerikaskjulet vid Stigbergskajen, där delar av fångutväxlingarna 1944 och 1943 skedde. Denna bild är från 1944, samma år som den andra fångutväxlingen.

36 timmar försenade, på onsdagen den 20 anlände sedan de två engelska fartygen *Empress of Russia* och *Atlantis*, den senare en 15000 tons kryssare med 800 tyska fångar ombord.^[1] När de engelska soldaterna lämnat fartyget *Rügen* och anträt *Empress of Russia* fortsatte *Rügen* ut till Frihamnen för att ta emot de tyska passagerarna från *Atlantis*.^[1]

Röda korset hade cirka 100 män och kvinnor som bistod och kronprinsessan *Louise*, syster till befälhavare *Lord Mountbatten*, var på plats.^[1]

Klockan sex på morgonen torsdagen den 21 oktober lämnade skeppen Göteborg. Med sig hade de 4159 allierade fångar på *Empress of Russia*, *Atlantis* och *Drottningholm*, 831 tyskar på *Meteor* och *Rügen*, och 250-300 tyska civilfångar med tåg till Trelleborg, och vidare med *Sassnitzfärjan*.^[4]

Fångutväxlingen synkroniserades med en annan liknande utväxling i Oran och Marseille, med totalt cirka 10000 fångar. Utväxlingar skedde även i Barcelona och Nordafrika.^[1]

Utväxlingen 1944

Den andra fångutväxlingen i Göteborg under andra världskriget inträffade 7–9 september. Redan den 23 augusti avgick M/S *Gripsholm* från New York till Sverige med främst tyska krigsfångar.^[5] Torsdag den 7 september anlände de 682 tyska soldaterna och civila Frihamnen i Göteborg. Många var tillfångatagna i Tunisien, vid El Alamein, i Italien och i Frankrike.^[6] När de anlände stod många uppe på däck och sjöng *Deutschland, Deutschland über alles* ackompanjerad av KA 4:as fritidsorkester som stod på land, samtidigt som heilande flickor från tyska kolonin i Stockholm hälsade sin landsmän.^[6]

The NEW M.S. GRIPSHOLM, 23,000 tons.

Under utväxlingen 1944 användes, utöver S/S *Drottningholm* även M/S *Gripsholm*. *Gripsholm* här fotograferad innan hon målades vit för diplomatuppdraget.

På land möttes de av Greve Folke Bernadotte, tillsammans med tyska ministern Hans Thomsen från Stockholm, E. Stjernstedt, polismästare Ernst Fontell, representanter från Oberkommando der Wehrmacht och tyska legationen i Stockholm.^[6] Även Prinsessan Sibylla och Malte Jacobsson besökte händelsen.^[6] Vid hamn låg lasaretsfartyget Prins Carl som direkt tog emot 132 sängliggande.

Lottorna från Röda korset skötte utspisning av middag. Älvsborgs regementes musikkår spelade och ett par timmar innan de tyska soldaterna gick på tåget mot Trelleborg höll minister Thomsen tal och manade till "fortsatt trohet mot der Führer".^[6]

Detta var M/S Gripholms femte resa som utväxlingsfartyg som då transporterat 9000-10000 människor på dessa färder. De hade bland annat gjort utväxlingar i Japan och i Portugisiska Västindien. Kapten för Gripholm var Sigfrid Ericsson. Besättningen representeras av 21 nationaliteter varav 160 svenskar. Där fanns två läkare, en svensk och en amerikansk, fyra sjuksköterskor samt manliga sjukvårdare för de psykiskt sjuka.^[6]

Klockan 7-8 på torsdagsmorgonen den 8 september började tåg från Trelleborg köra mot Frihamnen för att lasta ut över 1700 amerikanska och engelska soldater och officerare. 400 sängliggande fördes direkt till Gripholm, övriga inkvarterades i Göteborg.^[7]

Till Stigbergskajen kom Drottningholm från England med 500 tyska kvinnor och barn från krigsläger i Port Erin på Isle of Man, tillsammans med ett antal finska soldater.^[7]

Den sista stora transporten av fångar västerifrån anlände sent på fredagskvällen den 9 september med skeppet Arundel Castle vilket medförde 900 tyskar, i första hand soldater från Nordafrika, det vill säga rester av Rommels ökenarmé. Dessa fördes ombord på tåg till Trelleborg.^[7]

Efterspel

En tysk fånge dog under utväxlingen i Göteborg och begravdes 15 september på Kvibergs kyrkogård i en gemensam grav med 98 omkomna tyskar från Westfalenkatastrofen.^[8]

KRIGSFÅNGEUTVÄXLINGEN 18 – 21 oktober 1943

Fartygen MANGALORE och TRAVANCORE (förhyrda av Int. Röda Korset)
Ankom med 4000 postsäckar

Vidare ankom ett brittiskt lasarettsfartyg ARUNDEL CASTLE med 3000 postsäckar.

Två tyska båta WARTBURG och STRASSBURG ankom med tillsammans 8000
postsäckar

Den 18 ok. -43 anlände två tyska lastfartyg RÜGEN och METOR med brittiska
krigsfångar

Den 20 okt.-43 ankom två brittiska fartyg EMPRESS of RUSSIA och ATLANTIS med
krigsfångar

Den 19 okt. -43 ankom två tåg från Trelleborg med allierade krigsfångar.

I Wikipedia skriver man om Sassnitzfärjan och utväxling av 300 tyska civilfångar.
(Vad jag vet om färjan så togs den urbruk och alla turer ställdes in pga
krigshandlingar och öppades först efter krigsslutet)

Krigsfångeförsändelse från GÖTEBORG / Sverige den 20.10.43 till LINCOLN / England.

Torsdagen den 21.10.43 avgick "S/S Drottningholm" från Göteborg med 1451 passagerare till LEIT / England.

KRIGSFÅNGEUTVÄXLINGEN 7 – 9 SEPTEMBER 1944

DROTTNINGHOLM ankom den 7.9.44 och avgick 10.9.44 med 1200 postsäckar till UK.

GRIPSHOLM ankom den 8..9.44 och avgick den 10.9.44 med 4500 pstsäckar till USA.

Skeppet ARUNDEL CASTLE ankom 9.9.44 med 900 tyska soldater från Nordafrika, div. rester Rommels ökerarmé.

M/S Gripsholm kom från N.Y den 7.9.44 med 682 tyska soldater och civila. Många hade blivit tillfångatagna i Tunisien, El Alamein, Italien och Frankrike. Vid hamn låg lasaretsfartyget som drekt tog emot 132 sängliggande.

Drottningholm ankom från England med 500 tyska kvinnor och barn från krigsläger på Isle of Man. Tillsammans med dessa kom också ett antal finska soldater

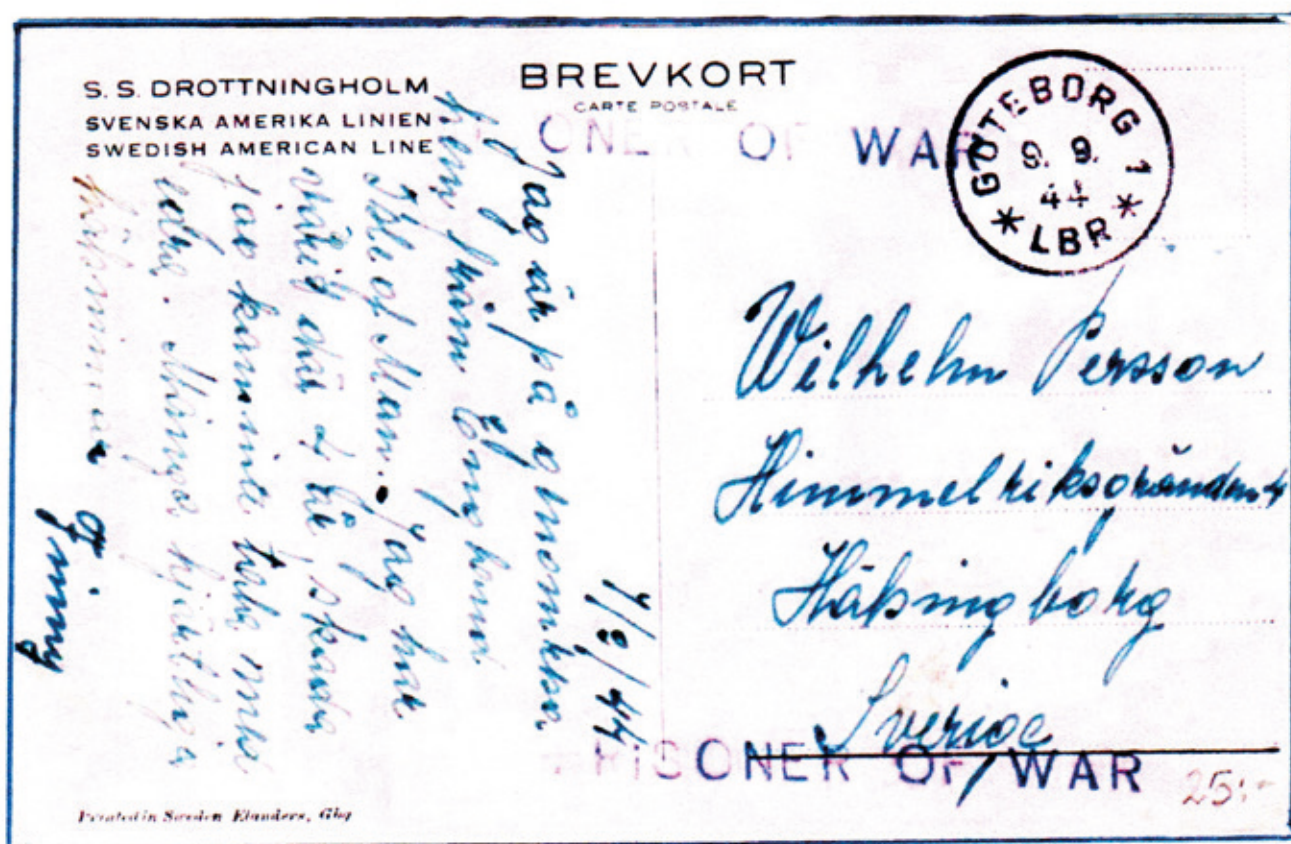
Tåg från Trelleborg ankom till Frihamnen för att lasta över 1700 amerikanska och brittiska soldater. 400 av dessa var sängliggande och fördes direkt till Gripsholm övriga inkvarterades i Göteborg.

Krigsfångeförsändelser i samband med båtarna DROTTNINGHOLM och GRIPSHOLM ankomst och krigsfångeutväxlingen i Göteborg i september 1944.

Vykort från GÖTEBORG 8.9.44 till HAMBURG/Tyskland stämplat "PORTOFRITT/ Franchise postale conv. Art. 49"
Kortet är censurerat i Berlin.

Brevkort avstämplat GÖTEBORG 9.9.44 till HÄLSINGBORG.
Portofri försändelse stämplat "PRISONER OF WAR". Kortet är daterat den 7.9.44 och av texten frmgår att avsändaren har varit internerad på Isle of Man i 4 år. Avsändaren har troligen varit civilinternerad.

Den 10 september 1944 avgick Gripsholm från Göteborg med utväxlade krigsfångar via Liverpool/England till New York/USA.
På denna tur tvingades GRIPSHOLM att gå in till Kristiansand/Norge.

SPIONAGE I GÖTEBORG

Staffan Karlsson

Vid Tyska Generalkonsulatet i Göteborg fanns en sekreterare Herbert Patzelt och hans hustru Berta, båda arbetande för SD (Tyska säkerhetstjänsten)

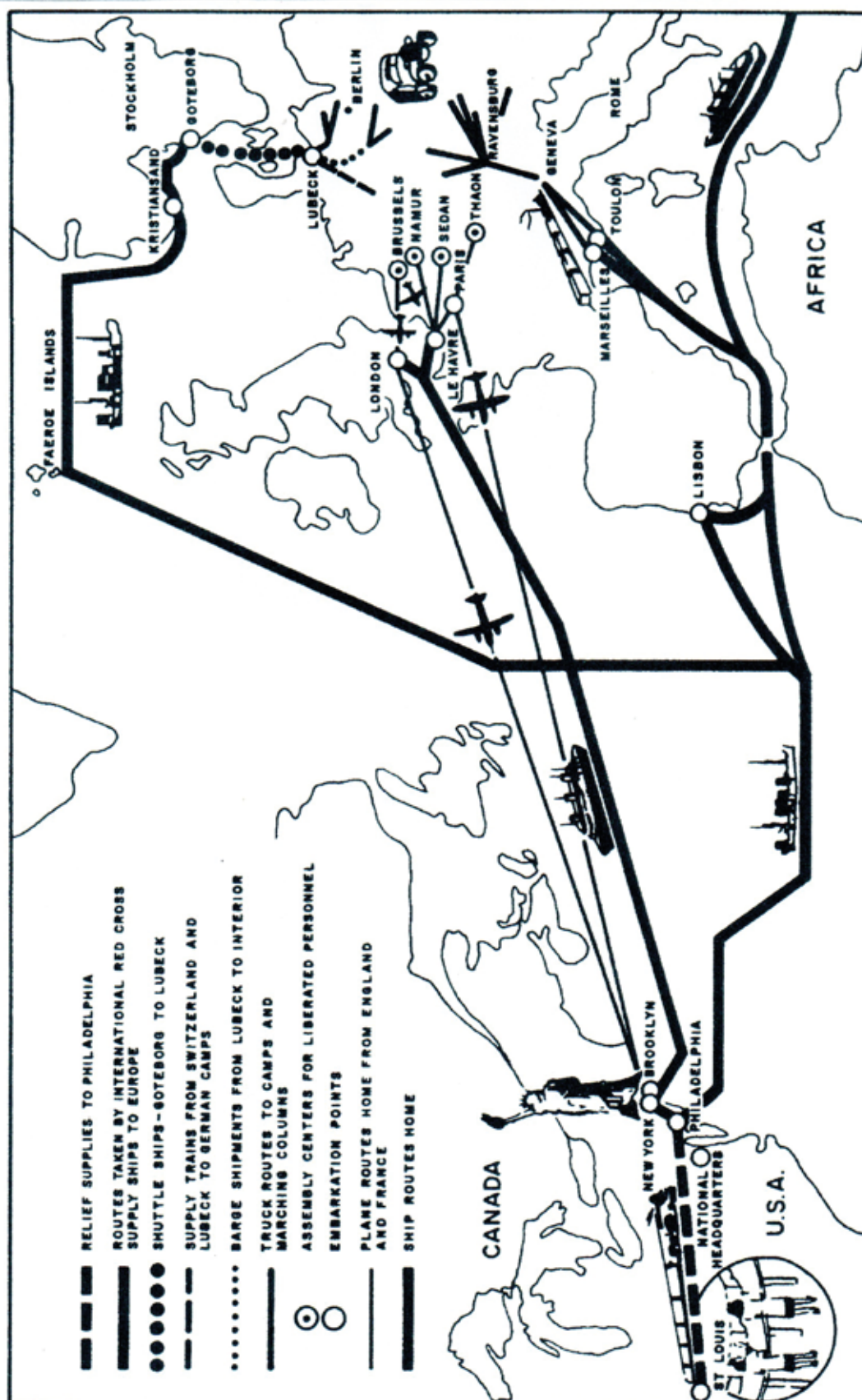
Patzelt var NSDAP:s (Nationalsocialistiska tyska arbetarpartiet) ortgruppsledare i Göteborg. Hans agent var Carl Göran Edqvist (1905-1995). Han hade deltagit i finska Vinterkriget. 1941 blev han ombudsman för Nysvenska Rörelsen. 1944 träffade han den danske motståndsmannen Erik Poul Smidt-Hansen. De kände varandra sedan Vinterkriget.

Smidt-Hansen och en amerikan Robert Raymond Kelly arbetade på passagerarfartyget "M/S Gripsholm" som ankom till Göteborg den 7.9.44 för utväxling av krigsfångar och krigsfångepost. Smidt-Hansen och Kelly skulle smuggla ut underrättelser från Danmark till USA. Detta fick Edqvist höra och rapporterade detta till Patzelt, vilken fick Gestapo att beordra in "Gripsholm" till Kristiansand i Norge den 11 september 1944. Smidt-Hansen blev arresterad och förd till Møllegata 19 i Oslo för förhör och senare förd till fångläger (Sachsenhausen) i Tyskland.

Edqvist flydde till Norge och fortsatte sin SD-tjänst under namnet Karl Dogger och sedan som SS-Oberstumsführer i Tyskland. 1945 återfanns han i ett amerikanskt fångläger på Capri i Italien. På hösten återkom han till Sverige och arresterades och dömdes till fängelse i två månader för olovlig underrättelseverksamhet.

Fartygen GRIPSHOLM och DROTTNINGHOLM router 1942 - 1945

Routing of mail and supplies to American POWs (used in Red Cross POW Bulletin, 1945).

På nästa sida visas fartygen Gripsholms och Drottningholms router under perioden 19.4.42 till 8.8.45.

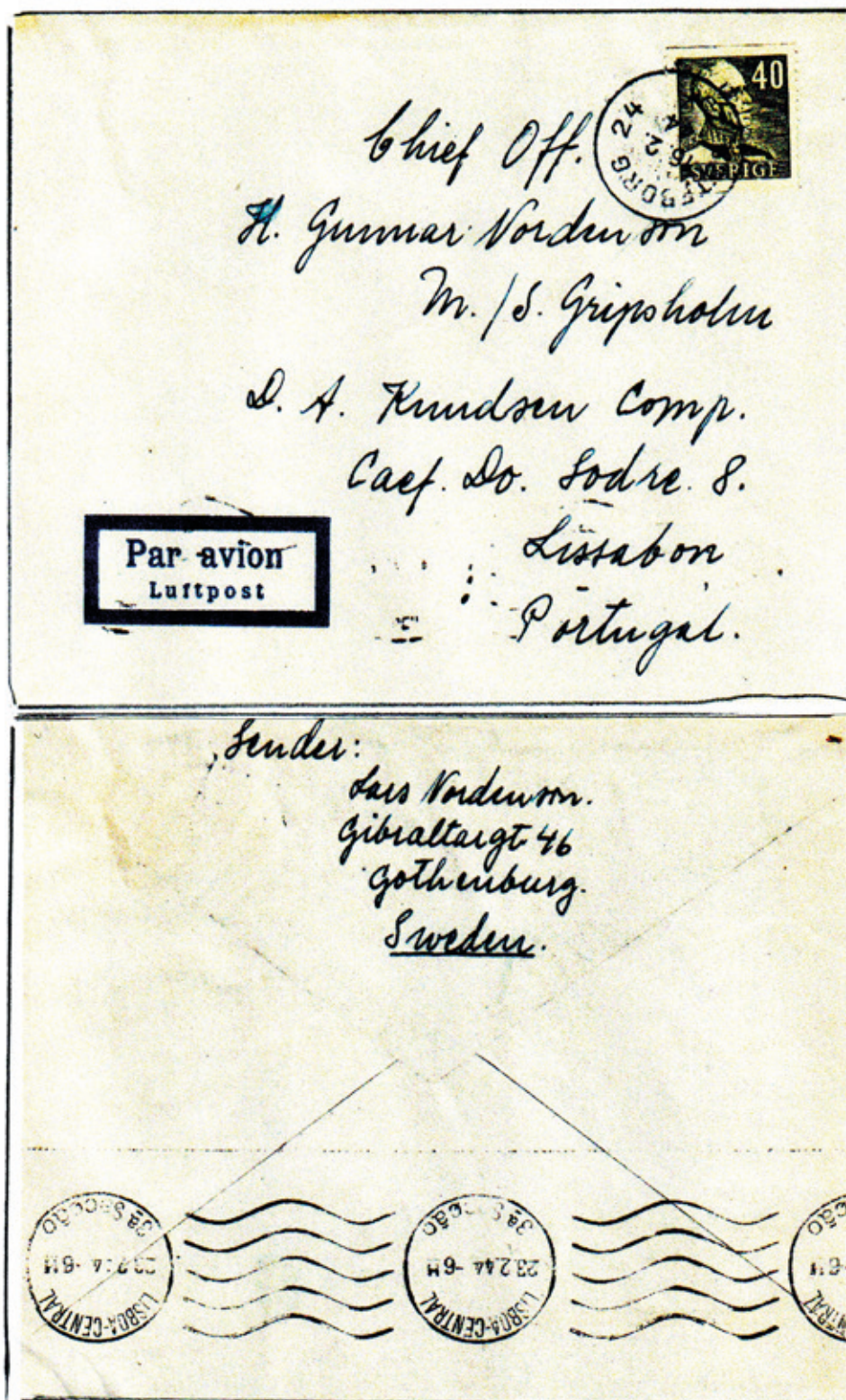
"Drottningholm"	19 april 1942	Göteborg - New York	155	PASSAGE- RARE
"	7 maj 1942	New York - Lissabon	955	
"	22 maj 1942	Lissabon - New York	907	
✓ "Gripsholm"	28 maj 1942	Göteborg - New York	194	
"Drottningholm"	3 juni 1942	New York - Lissabon	964	
✓ "Gripsholm"	18 juni 1942	New York - Rio de Janeiro- Lorence Marques	1090	
"Drottningholm"	22 juni 1942	Lissabon - New York	942	
"	15 juli 1942	New York - Göteborg	816	
✓ "Gripsholm"	28 juli 1942	Lorence Marques - Rio de Janeiro - New York	1526	
✓ "	2 sept. 1943	New York - Rio de Janeiro- Montevideo-Marmuqao	1346	
✓ "Drottningholm"	21 okt. 1943	Göteborg - Leith	1451	
✓ "Gripsholm"	22 okt. 1943	Marmuqao - Port Elisabeth- Rio de Janeiro-New York	1512	
"Drottningholm"	30 okt. 1943	Leith - Göteborg	34	
✓ "Gripsholm"	15 febr. 1944	New York - Lissabon	1310	
"	6 mars 1944	Lissabon - New York	663	
"	2 maj 1944	New York-Algier-Barcelona	496	
"	16 maj 1944	Barcelona - Algier	1059	
✓ "Drottningholm"	18 maj 1944	Göteborg-Port Elizabeth	42	
"Gripsholm"	21 maj 1944	Algier-Belfast-New York	791	
"Drottningholm"	21 juni 1944	Port Elizabeth-Lissabon	934	
"	5 aug. 1944	Lissabon-Liverpool	792	
"	14 aug. 1944	Liverpool - Bona	6	
"	23 aug. 1944	Bona - Liverpool	605	
"Gripsholm"	23 aug. 1944	New York - Göteborg	690	
"Drottningholm"	2 sept. 1944	Liverpool - Göteborg	629	
"	10 sept. 1944	Göteborg - Liverpool	644	
"Gripsholm"	20 sept. 1944	Göteborg-Liverpool-New York	977	
"Drottningholm"	17 okt. 1944	Liverpool - Göteborg	13	
"Gripsholm"	7 jan. 1945	New York - Marseille	1053	
"	8 febr. 1945	Marseille - New York	1222	
"Drottningholm"	15 mars 1945	Göteborg-Liverpool-Lissa- bon-Port Said - Istanbul	887	
"	21 april 1945	Istanbul - Lissabon- Liver- pool - Göteborg	860	
"Gripsholm"	31 maj 1945	New York-Neapel-Pireus- Port Said - Suez- Bombay	923	
"	5 juli 1945	Bombay-Port Said- Pireus - New York	1509	
"Drottningholm"	14 juli 1945	Göteborg-Cherbourg-Liver- pool	763	
"	8 aug. 1945	Liverpool-St. Johns-Halifax	873	

Flygpostbrev från PHILADELPHIA / USA den 1.7.42 till LOURENCO MARQUES / Mocambique. Försändelsen är adresserad till en passagerare ombord på "S/S Gripsholm", resan den 28.7.42 Lourenco Marques – Rio de Janeiro – New York. Adressaten är ett repatrierat missionärspär från Kina.

Brev från ALBANY / USA den 25.6.42 adresserat till en repatrierad passagerare ombord på "S/S Gripsholm", resan den 28.7.42 Lourenco Marques – Rio de Janeiro – New York. Brevet har tyvärr ankommit Lourenco Marques allt för sent och sänds i retur till avsändaren med brittisk censur i Port of Spain / Trinidad.

Från Göteborg 16.2.1944 till Gripsholm Lissabon.

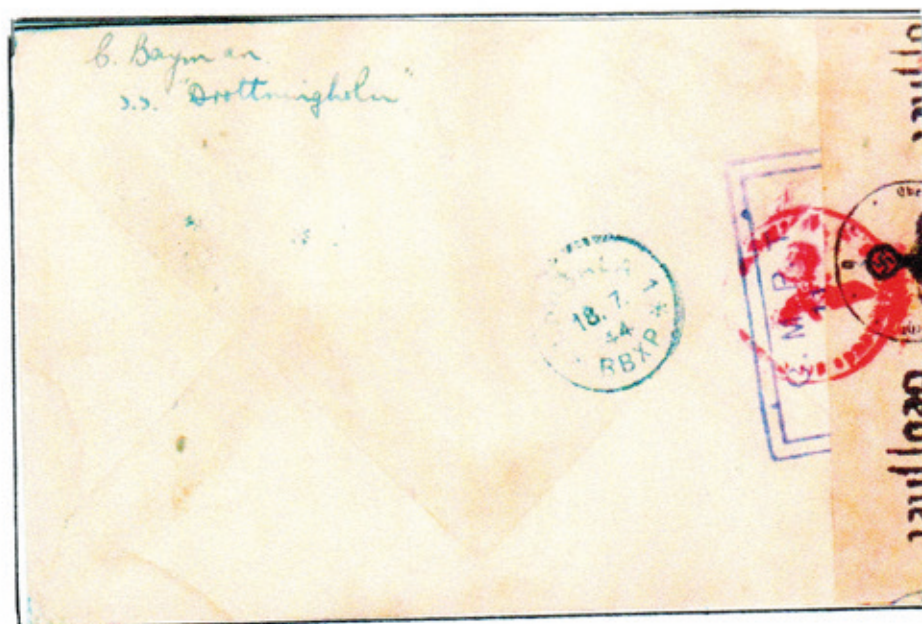
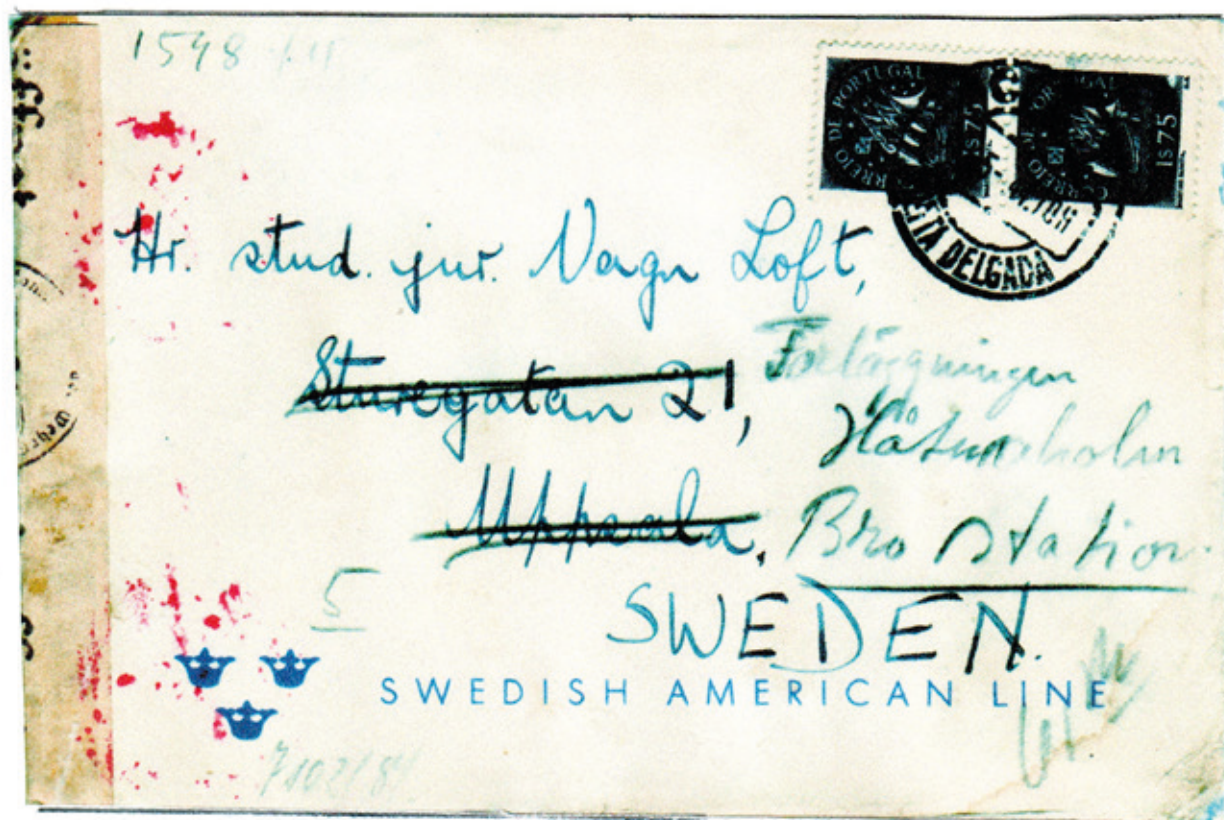
Innehåll från sonen Lars som bl.a. skriver:

"När krigsfångeutväxlingen var här i Gbg så var Pelle och jag iförda scoutdräkter nere i hamnen för att hjälpa till. Vi talade med flera av dem och det var inte svårt alls att förstå. Det var bland annat en som varit med vid Dunkerque, i Syrien och Grekland där han blivit tillfångatagen."

Resan:

15.2.1944 New York Lissabon.

6.3.1944 Lissabon New York

Brev från PORTA DEL GADA / Azorerna / Portugal den 31.5.44 till UPPSALA / Sverige. Försändelsen är eftersänd till danska förläggningen HÅTUNAHOLM / BR STATION den 18.7.44. Avsändaren befinner sig ombord på "S/S Drottningholm" som under denna period var verksam i krigsfångeutväxlingen och transport av krigsfångepost på resan den 18.5.44 från GÖTEBORG till PORT ELISABETH/ Syd Afrika. Försändelsen bär portugisisk censur "C.M.T. / 11". Kuvertets vänstra sida bär tysk censur i Berlin. Post till och från flyktinförläggningen i Håttunaholm granskades vid PCA 1 (Stockholm) under perioden 23.3.44 till 28.2.45. Adressaten var verksam i "Danska Brigaden 2 Bat. 3 komp."

Repatriering under Röda Korsets beskydd. Brev från M/S Gripsholm Port Elisabeth 5.10.1943 Sydafrika till Karlskrona. Gripsholms andra resa som utbytte 1330 japanska medborgare i utbyte mot 1500 västliga medborgare i östern. Avgick från New York 2.9.1943 och angjorde bl.a. hamnar i Rio de Janeiro, Montevideo, Port Elisabeth och Goa innan utbyteshamnen i Mormugao, Portugisiska Indien 15.10 1943. M/S Gripsholm åter i New york 1.12.1943.

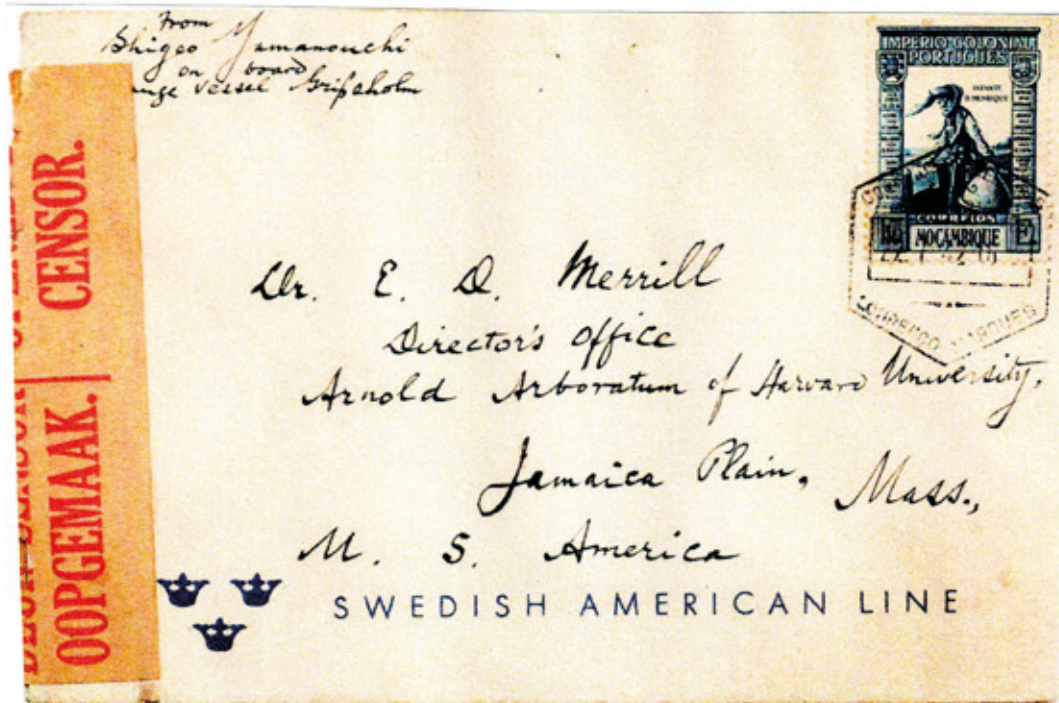
Flygpostbrev från SAINT PAUL / USA den 31.10.43 till RIO de JANEIRO / Brasilien
 Adressaten är en repatrierad soldat ombord på "M/S Gripsholm". Försändelsen tillhör
 utväxlingen den 22.10.43 Marmoaq / Indien – Port Elisabeth / Syd Afrika – Rio de
 Janeiro / Brasilien – New York / USA. Vänster kortsida bär amerikansk censur-
 förslutning och censurstämpel "U.S. CENSORSHIP / 632" i New York.

Brev från PORT ELISABETH / Syd Afrika den 4.11.43 till STERLING / Ill. / USA med
 ankomstnotering "12/24/43".
 Försändelsen tillhör "M/S Gripsholm" krigsfångeutväxling den 22.10.43 från
 MARMUQAO / GOA / Indien på resan via Port Elisabeth / Syd Afrika – Rio de
 Janeiro – New York med 1512 passagerare.
 Försändelsens vänstra kortsida bär sydafrikansk censur "DEUR SENSOR /
 OOPGEGEMAAK // OPENED / BY / CENSOR" och höger kortsida amerikansk censur
 i New York "U.S. CENSORSHIP / EXAMINER / By 539".

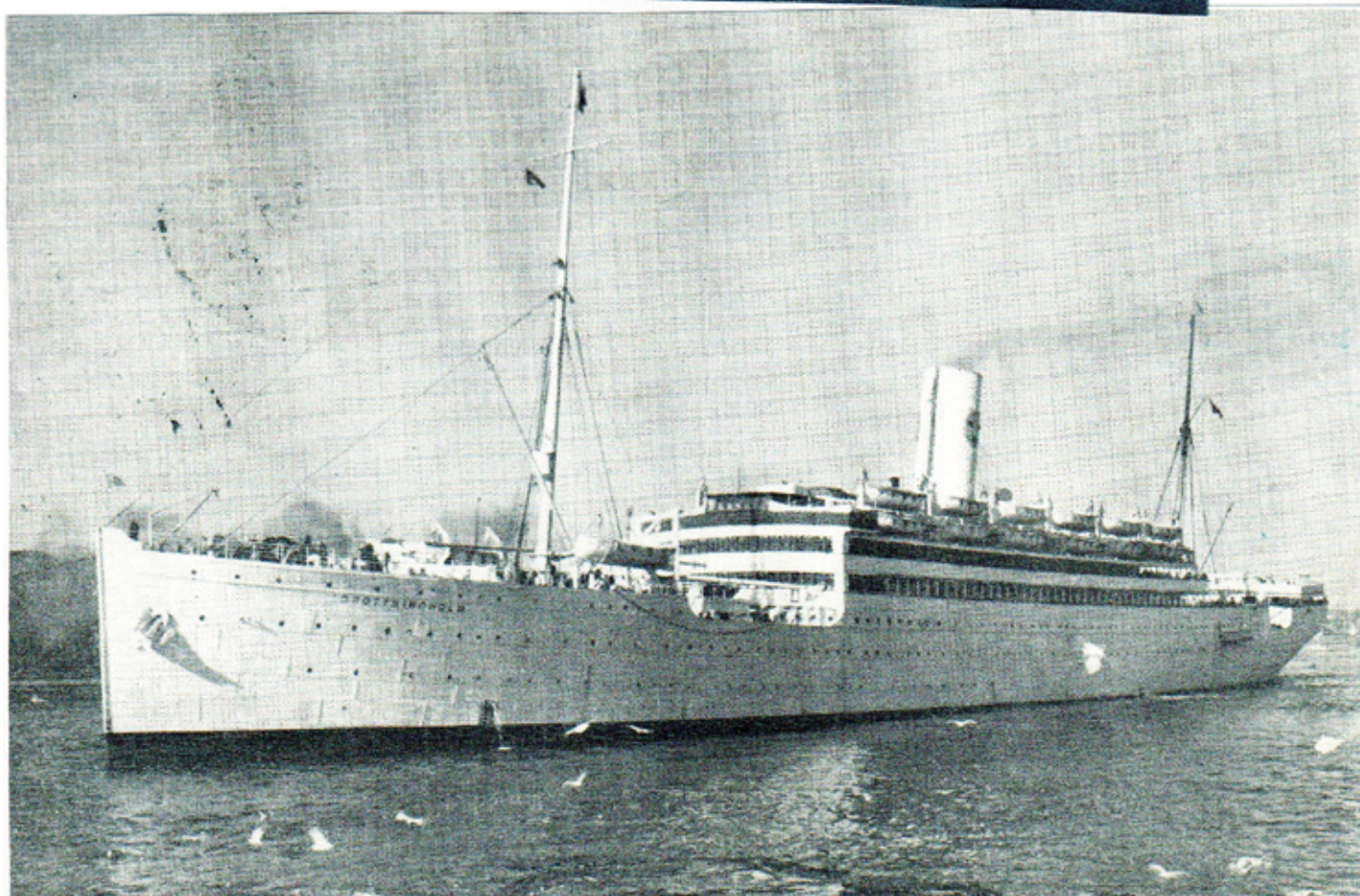
Brev från LOURENCO MARQUES / Mosambique den 28.7.42 till JELLING / Danmark
Försändelsen tillhör utväxlingen med "M7S GRIPSHOLM#" den 28.7.42 på resan
Lourenço Marques – Cape Town – Rio de Janeiro – New York.
Försändelsen går vidare via Lissabon den 27.9.42 och Tyskland till Danmark. Brevet
har censurerats i Syd Afrika "U.C.8 /DEUR SENSUR / OOPGEMAAK // OPENED BY
/ CENSOR" samt en röd censurstämpel med littera "A", vilket anger censurorten till
Cape Town och vidare tysk censur vid "ABP München".

Brev från en repatrierad japansk civil medborgare den 22.7.42 i väntan på
utväxlingsfartyg i LOURENCO MARQUES / Mocambique för att återvända till
YOKOHAMA / Japan.
Försändelsen tillhör resan "M/S Gripsholm" den 18.6.42 New York – Rio de Janeiro –
Cape Town – Lourenço Marques.
Försändelsen har censurerats i Cape Town /Syd Afrika "U.C.8 /DEUR SENSUR /
OOPGEMAAK // OPENED BY CENSOR"

Flygpostbrev från RIO DE JANEIRO/Brasilien den 27.9.43 / "28 SET 43" till DJURSHOLM/Sverige. Avsändare är en besättningsman ombord på Svenska Amerikalinjens fartyg M/S Gripsholm och dess rutt för krigsfångeutväxling. Fartyget avgick från New York den 2.9.43 med 1346 krigsfångar via Rio de Janeiro – Montevideo – Port Elisabeth – Marmagao (DOA) för utväxling med ett japanskt fartyg (Teia Maru). Kuvertets vänstra sida bär brasiliansk censurförslutning "SP / ABERTA PELA CENSURA". På baksidan finns en censurdatumstämpel (triangel i en cirkel) "D.F./29 SET 43" där D.F. anger censurorten Rio. Här finns även en censorstämpel "D.F./107". Höger kortsida bär brittisk Bermudacensur "P.C.90 / OPENED BY / EXAMINER 4225 / I.C.". Under den brittiska förslutningen finns en amerikansk censur "EXAMINED BY / 2874" i SAN JUAN/Puerto Rico. På baksidan finns en röd nummerstämpel "2197" vilket är ett "bagnummer" (postsorteringsnummer) i San Juan. Postvägen har varit Rio – Natal – Belem – Port of Spain – San Juan – Bermuda – New York – Shediack – Botwood – Foyne – Skottland – Stockholm f.v.b till Djursholm. Flygrouten New York – Foyne användes 05.42-10.42 och 05.43-10.43.

Vykort "S/S Drottningholm" från PORTA DEL GADA / Azorena/ Portugal den 31.5.44 till UPSALA / Sverige.

Försändelsen bär portugisisk censur "C.M.P.T. / 11 / CENSURADO" samt tysk censur i Berlin med nummerstämpel "388" för transitpost och spår efter sökande av hemlig skrift. Kortet tillhör resan den 18.5.44 Göteborg Port Elisabeth / Syd Afrika.

Flygpostbrev från GÖTEBORG / Sverige den 9.4.44 till NEW YORK / USA och är adresserat till en stewart ombord på M/S Gripsholm på resan den 6.3.44 från Lissabon till New York.

Försändelsen har viabeteckningen "Via England" och är frankerad med 1,80 kr /6gr. (normalt utrikesporto 0,30 kr + flygtillägg 2x0,75 kr.)

Kuvertets vänstra sida bär brittisk censurförslutning i Liverpool "P.C.90 / OPENED BY / EXAMINER / 7412."

Postvägen har varit med tåg från Göteborg till Stockholm och sedan vidare med flyg via Skottland – Liverpool – Lissabon – Bolama – Port of Spain – New York.

Brevkort, flygpost från HALMSTAD / Sverige den 7.5.44 daterat den 5.5.44 adresserat till "Svenska Amerikalinjens fartyg "M/S Gripsholm (krigsfångat-växlingsfartyg) BARCELONA / Spanien. Kortet bär tre censurstämplat. Inederkanten en åttakantig violett brittisk stämpel "PASSED" och en spansk svart fyrkantstämpel samt i nedre vänstra hörnet en amerikansk censurnummerstämpel "20015" i New York. Detta visar att kortet har vidaresänts till New York. Försändelsen tillhör resan den 2.5.44 New York – Algier – Barcelona och vidare 16.5.44 Barcelona – Algier och vidare den 21.5.44 Algier – Belfast – New York.

Från Gripsholm Barcelona 19 maj 1944 till Sverige.

Resan:

2/5-1944 New York-Algier-Barcelona.

16/5-1944 barcelona-Algier.

EXAMINER 151

I.F.

Free

Annie Smith

Hindås

Sweden

SWEDISH AMERICAN LINE

*as) Flygsmitt
2/3 22-holm*

P.C. 90

OPENED BY

Flygpostbrev från LIVERPOOL / England den 11.8.44 till HINDÅS / Sverige med avsändaradress "S/S Drottningholm".

Försändelsen tillhör resan Lissabon – Liverpool den 5.8.44. Kuvertet bär brittisk Londoncensur "P.C.90 / OPENED BY / EXAMINER 757" med censorsignatur.

M/S Gripsholm avslutade denna verksamhet med fem resor från den 31.5.45 till 23.3.46 med hemtransport av civil och repatrierad personal.

Flygpostbrev från GÖTEBORG / Sverige den 29.5.45 till "M/S Gripsholm" Svenska Konsulatet GIBRALTAR.

Försändelsen tillhör resan 31.5.45 New York – Pireus – Port Said – Suez – Bombay. Adressaten tillhör besättningen. Kuverters vänstra sida bär en amerikansk censurförslutning i New York. Detta innebär att brevet ej har kommit fram till Gibraltartar i tid utan har vidare sänts till New York. Adressaten fick sitt brev vid returresan Bombay – Port Said – Pireus – New York den 5.7.45

Brev från GÖTEBORG / Sverige den 13.10.45 till NEAPEL / Italien den 24.10.45
Försändelsen tillhör resan till Grekland, New York – Neapel – Thessaloniki.
Adressat är en besättningsman ombord på "M/S Gripsholm", Svenska Konsulatet,
Neapel / Italien

16 11 45

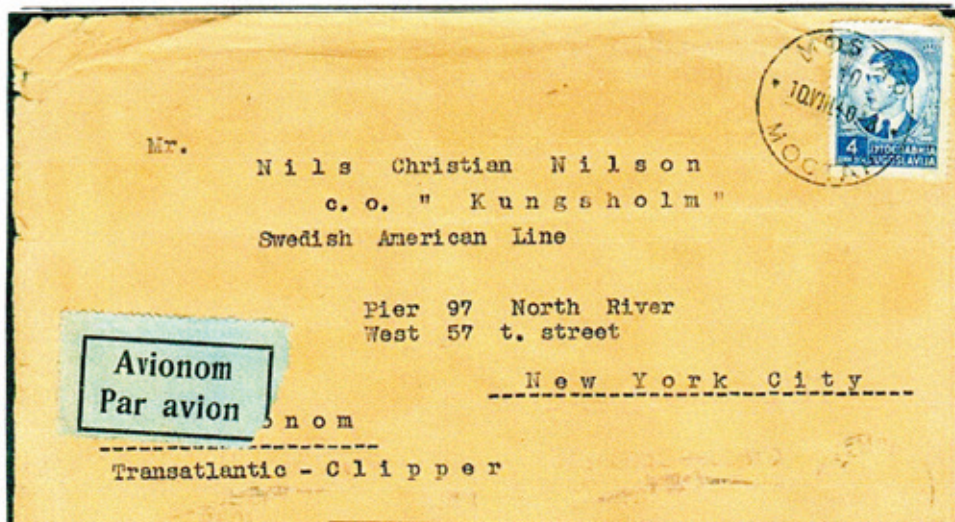
M/S Gripsholm
Swedish American Line
Svensk Johannis Jan
Svensk Consulate

Par avion
Luftpost

Marseille
102 - Transite

Brev från GÖTEBORG / Sverige den 12.11.45 till Svenska Konsulatet MARSEILLE / Frankrike med vidareändning till "M/S Gripsholm".
Försändelsen tillhör en resa New York – Marseille – Thessaloniki.
Adressat är en av besättningen ombord på M/S Gripsholm.

M/S Kungsholm systerfartyg till M/S Gripsholm

Brev från MOSTAR / Jugoslavien den 10.8.40 till NEW YORK / USA. Adressat är en passagerare ombord på "M/S Kungsholm / Svenska Amerika Linjen". 1941 övertog USA fartyget vilket sedan byggdes om och användes som trupptransportfartyg under namnet "M/S John Ericsson".

Vem var GILBERT HAMILTON?

Gilbert Hamilton (1869–1947)

David Gustaf Gilbert John Wilhelm Hamilton född 20 mars 1869, död 11 augusti 1947 på godset Hedensberg i Västmanland, var en svensk greve och militär. I Sverige är han idag mest känd för sin tobaksblandning; i Tyskland som den ende utländske officer i tysk tjänst man minns efter det första världskriget.

Gilbert Hamilton föddes 1869 som andre son till godsägare Gustaf Malcolm Hamilton (död 1914) och hans hustru friherrinnan Sophia Lovisa Hedvig Mariana Barnekow.^[1] Fadern var fideikommissarie för Hedensberg, som sedermera övertogs av Gilberts äldre bror Malcolm Alexandre Hugo Hamilton.^[2]

Hamilton avlade sin officersexamen på Karlberg 1891 med genomsnittliga betyg. Han försökte 1897 att bli antagen till det grekiska-turkiska kriget. Sedan han nekats tjänst försökte han även delta i boerkriget och rysk-japanska kriget utan att bli antagen. När första världskriget bröt ut var han ryttmästare och chef för 2. skvadron vid Livgardet till häst i Stockholm. 27 oktober 1914 tog han avsked och anställdes som officer i den preussiska armén.

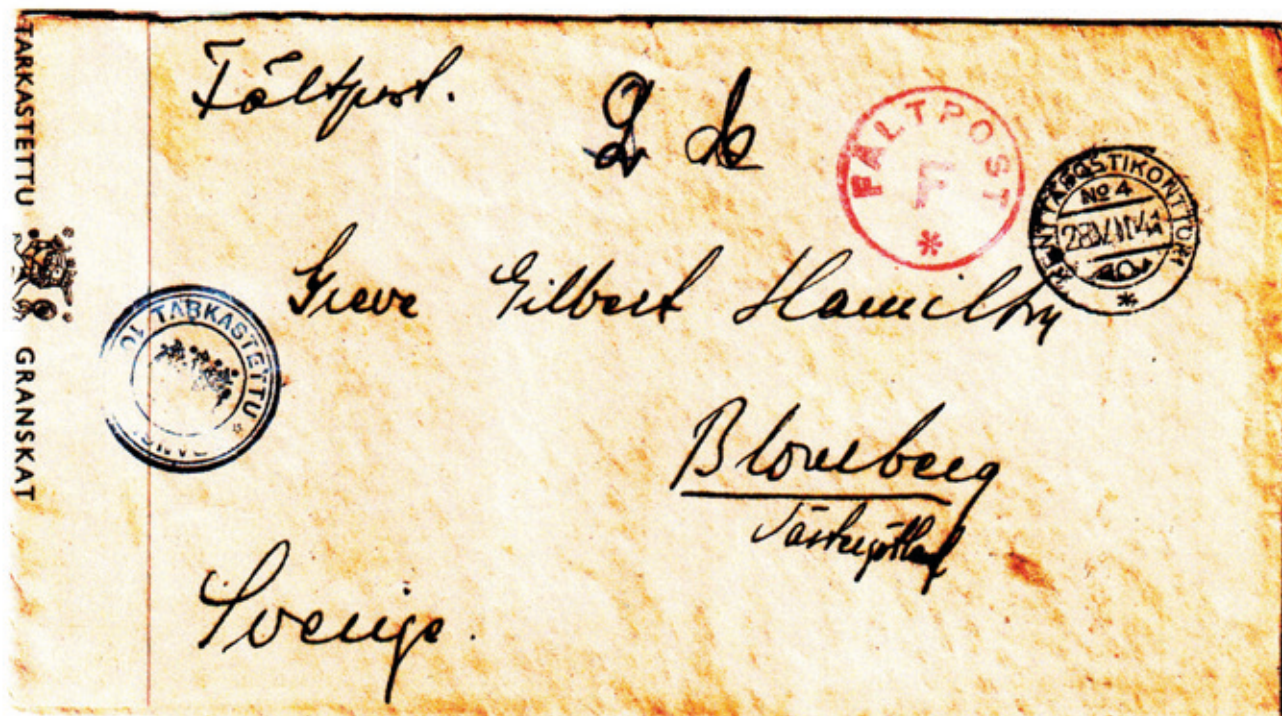
Han deltog som kavallerist på östfronten, och senare som skvadronchef vid den österrikiska-ungerska fronten vid Karpaterna. Mellan 1915-1918 var han chef för 22. reservjägarbataljonen på gränsen mellan Vitryssland och Ukraina strax söder om Pinsk. Under våren 1918 deltog han i striderna mellan de röda och vita i Finland, som chef för styrka "Hamilton" inom Brigaden "Brandenstein" i den tyska expeditiönskåren "die Ostseedivision".

I juni 1918 utnämndes han till chef för det tredje preussiska kyrassärregementet "Graf Wrangel" i södra Ukraina. Då kejsaren flydde till Holland och revolutionen brutit ut i Tyskland inledde Hamilton på julafton 1918 regementets 100 mil långa marsch åter till Königsberg via Kiev. Under den besvärliga återmarschen anfördes de otaliga gånger av strövtrupper. Den 20 februari 1919 anlände man till Königsberg, och efter persedelvård gjorde Hamilton och regementet en bejublad inmarsch i staden. Under 1920 återvände han till Sverige där han 1921 utnämndes till chef för Smålands husarregemente i Eksjö. Vid sidan av sin militära verksamhet i Sverige var han några veckor varje år mellan 1929-1941 adjutant hos den abdikerade tyske kejsaren i hans exil i Doorn.

På 25-årsdagen av den tyska segern över ryssarna vid Tannenberg, den 25 augusti 1939, utnämnde Adolf Hitler Hamilton till generalmajor i reserven i Wehrmacht vid en ceremoni i Berlin.

Hamilton var gift två gånger. Första äktenskapet ingicks 1898 med ryskan Maria Antonia Marguerite von Seume och upplöstes 1921. Samma år gifte han om sig med Karin Liberg.^[3]

FÄLTPOST

Konstl. Adol. Hamilton
Svenska Frivilligheten
Åbo.

FÄLTPOST / SFB

Finskt fältpostbrev till Sverige den 28.7.41 från svensk frivillig i SFB (Svenska Frivilligbataljonen).

Försändelsen är från organisationsfasen i ÅBO. Den 13 aug. 1941 transporterades de frivilliga till Hangöfronten och från den 17.8 ingick SFB i det svenskspråkiga regementet IR55. Brevet är stämplat "KPK 14" (Åbo) och bär Åbo-censur samt postsorteringsstämpel "FÄLTPOST F".

Adressat är Gilbert Hamilton greve, militär och känd för frivilligt deltagande på olika fronter.

Adolf Hitler utnämnde honom till generalmajor i Wehrmacht.

Vem var EICHFUSS – ATVARIS?

Dr Eichfuss

Vem var den man, som kom att framstå som balternas ledare efter den 22 november.

Curt Ekholm beskriver honom i sin avhandling, som en rätt gåtfull person, vid den tiden 33 år gammal. Några

Dr Helmers Eichfuss-Atvars, (Krigsarkivet).

bevis för att han var läkare fanns inte; han hade förlorat alla sina papper och i hans "Soldbuch" (lönebok) står han som sjukvårdsunderbefäl och korporal medan han i lägerrollerna står upptagen som fänrik och läkare. Hans medicinska kompetens kunde således ifrågasättas. På Ränneslätt utsågs han till ställföreträdande lägerläkare, men torde knappast ha haft möjlighet att bedriva så mycket sjukvård eftersom de

tyska internerna vägrade att ha med honom att göra. Författaren P.O. Enquist menade att sjukvården i baltlägret sköttes av en annan lettisk läkare, dr Slaidins. Vid en intervju, som gjordes av chefen för Medicinalstyrelsen

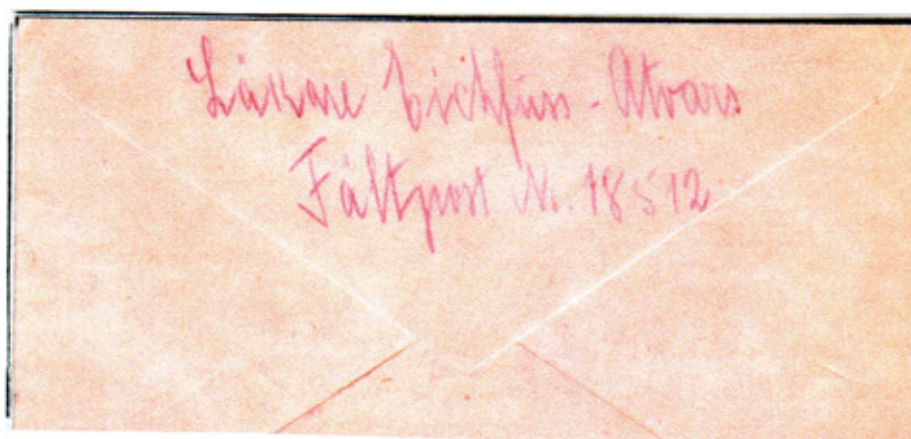
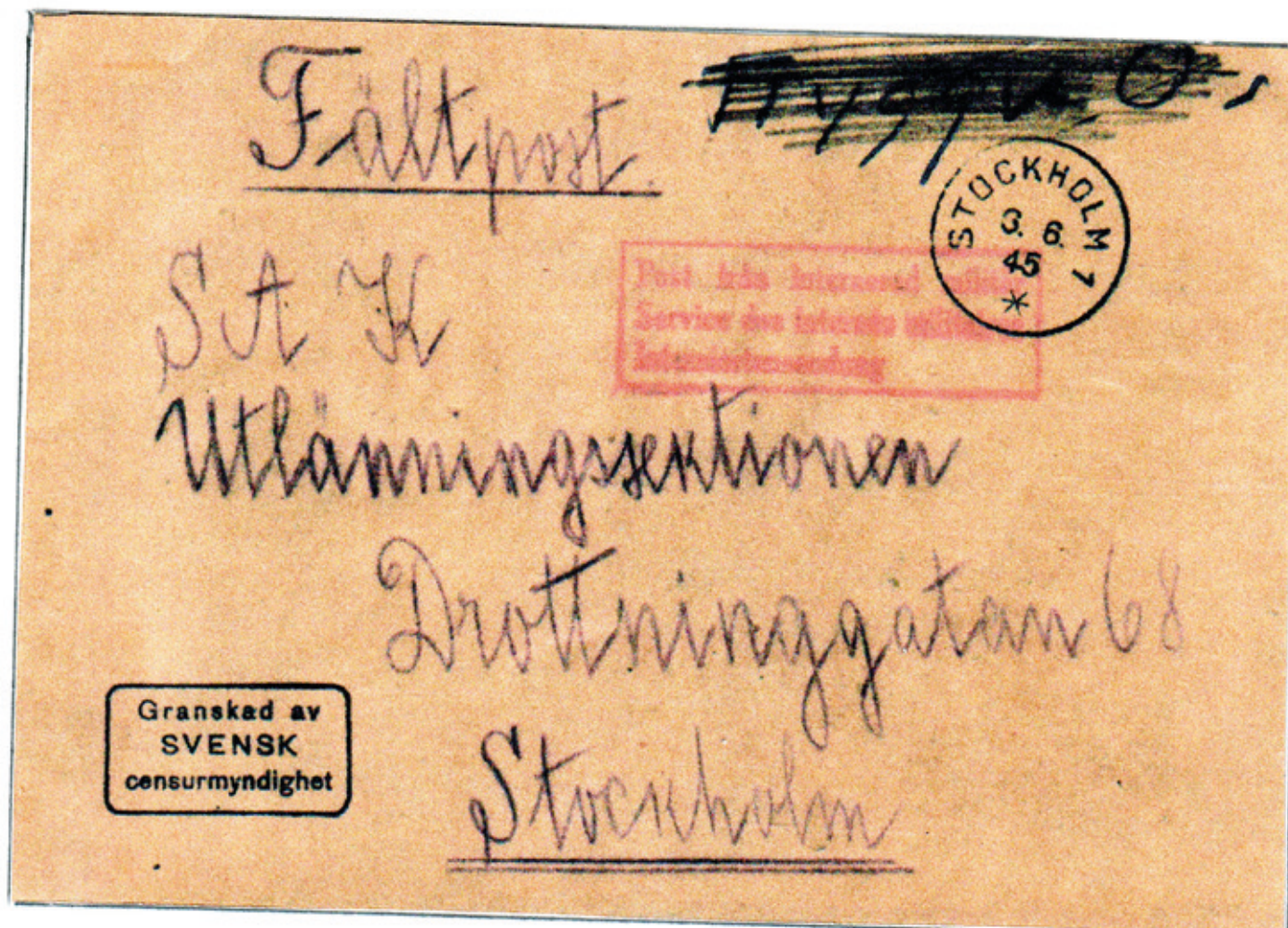
Axel Höjer, sade Eichfuss att han studerat medicin vid universitet i Greifswald och att han där fått intyg över sina studier. Han skulle också 1940 ha tjänstgjort som läkare vid sjukhuset i Lodz. Även om han inte var färdig läkare hade han nog vissa medicinska kunskaper. Axel Höjer skall ha betecknat Eichfuss som en "hysteriker" men en person "med hög intelligens och en avsevärd suggestionsförmåga".

Eichfuss hade uppenbarligen egenskaper som gav honom en ledarställning. Han hade initiativkraft och förmåga att uppmuntra sina kamrater till motstånd. Viktigast var kanske hans mycket goda språkkunskaper, vilket gjorde att han fick god kontakt med lägerledningen. När baltlägret den 29 november utrymdes och samtliga blev inlagda in på olika sjukhus, förlorade Eichfuss snart sin möjlighet att utöva sitt ledarskap. Själv låg han under 46 dagar på beredskapssjukhuset i Kristianstad, en vistelse, som han upplevde värre än ett koncentrationsläger. För att undvika oroligheter blev han isolerad från övriga balter. Trots detta lyckades dr Eichfuss genom några presskonferenser göra sig ett namn och kom att ses som en symbol för balternas motstånd.

Tage Erlander uttrycker i sina dagböcker irritation över tillståndet i baltlägret och dr Eichfuss i synnerhet och skriver den 7.12 1945:

"Präster och pensionerade militärer hade fått springa ut och in i lägret. Ledaren Eichfuss hade gjort sig till helgon med oinskränkt auktoritet. Han kunde vägra att ta emot svenska myndighetspersoner under förklaring "doktor beder och får inte störas" etc. Han hade försökt att fortsätta sitt regemente även på det sjukhus, där han nu vistas. Han hade meddelat, att om inte en rad krav vore uppfyllda innan ett visst klockslag skulle balterna vidta en del motståndsåtgärder."

Efter utlämningen till Sovjet håller Eichfuss den 19 februari i Moskvaradion ett anförande, vilket sändes i både svensk och dansk radio, där han meddelar att man hade blivit förledda att hungerstrejka av svenskarna. Han framhöll också att han blivit väl behandlad i Sovjet. Sanningshalten i detta uttalande kan nog diskuteras.

INTERNERINGSPOST

Interneringsförsändelse från Fp 18512 (krigssjukhuskadern I 18 Krigssjukhuset LÄRBRO/Gotland) den 6.6.45. Avsändare är "läkare" ATVARIS EICHFUSS från Riga/Lettland internerad i HAVDHEM/Lager Lingen. Troligen var personen ej läkare. Eichfuss kom till Gotland den 11.5.45 och tjänstgjorde som sjukvårdare på krigssjukhuset i Lärbro, där de internerade vårdades för krigsskador. Eichfuss agerade som talesman för de internerade balterna. De tyska soldaterna ville inte ha något med honom att göra. I augusti -45 fördes de internerade i Lager Lingen över till fastlandet och Ränneslätt och vidare i slutet av november till Rinkaby för utlämning till Sovjetunionen. Under perioden 5.8.42 till 30.6.45 censurerades interneringsposten av STJ, varför försändelserna är avstämplade "STOCKHOLM 1".

Vem var BRUNO KREISKY?

Bruno Kreisky, född 1911, död 29 juli 1990; österrikisk politiker, förbundskansler 1970-1983.

Han var aktiv socialdemokrat från 1934 och satt i fängelse 1935 och 1938. Levde som politisk flykting i Sverige 1939 - 1946. Från 1956 satt han i österrikiska parlamentet och var utrikesminister 1959 - 1966. Blev ordförande för Österrikes socialdemokratiska parti 1967.

Bruno Kreisky anländer till USA.

Innehåll

- 1 Biografi
 - 1.1 Uppväxten i Wien
 - 1.2 Krigsåren och efterkrigstiden
 - 1.3 Förbundskansler (1970-1983)
 - 1.4 1983 - 1990

Biografi

Uppväxten i Wien

Bruno Kreisky växte upp i ett borgerligt judiskt hem i Wien. Åren efter Första världskriget styrdes staden av socialdemokraterna som förde ett mycket omfattande reformprogram i staden. Kreisky tog intryck av dessa stämningar och blev själv medlem i det socialistiska ungdomsförbundet 1927, något han länge dolde för sin familj som såg socialismen med stort ogillande. Han påbörjade sina studier inom juridik vid Wiens universitet 1930.

Efter det österrikiska inbördeskriget 1934 förbjöds socialistpartiet, och Kreisky tvingades till exil i Tjeckoslovakien. Efter att Sudetenland annekterats av Tyskland 1938, flyttade han från Prag till Sverige

Krigsåren och efterkrigstiden

I Sverige träffade Kreisky på flera andra tyskar och österrikare som levde i exil. Framförallt träffade han under krigsåren Willy Brandt, en vänskap som kom att stå sig livet ut.

Efter andra världskrigets slut 1945 blev Kreisky Österrikes första ambassadör i Sverige 1945. Österrike var vid det här laget inte självständigt (självständigheten kom först 1955) men en provisorisk österrikisk regering bildad av de fyra segrarmakterna hade bildats. Kreisky blev kvar på den österrikiska delegationen till 1950-talet. Han kom att spela en stor roll i förhandlingarna med de fyra segermakterna om att återupprätta en suverän österrikisk stat.

Under 1960-talet steg Kreisky i graderna inom SPÖ. Vid den här tiden kom han även att göra bekanskap med Olof Palme, och tillsammans med Willy Brandt kom dessa tre att styra var sitt land under 1970-talets början och odlade djupa vänskapliga relationer med varandra.

Förbundskansler (1970-1983)

1967 blev Kreisky ordförande för Österrikes socialdemokratiska parti och nådde 1970 en relativ majoritet vid parlamentsvalen 1970. Han kunde bilda en minoritetsregering och blev förbundskansler. 1971 fick Kreisky och SPÖ absolut majoritet vilket man skulle få ytterligare två gånger fram till 1983.

Under Kreiskys tid som kansler kom en rad sociala och rättsliga reformer: familjerätten gjordes om och aborter och homosexualitet avkriminaliserades. Arbetsveckan reducerades till 40 timmar och jämställdhetslagar drevs igenom. Kreisky stödde byggandet av kärnkraftverk i Österrike. En folkomröstning 1978 stoppade planerna på ett kärnkraftverk i Zwentendorf, något som höll på att orsaka Kreiskys avgång då han hade satt mycket av sin personliga pretige i projektet. Han kom ändå paradoxalt nog leda SPÖ till sina största valframgångar i valet 1979.

Kreisky var populär bland många arbetarväljare i storstäderna eftersom han byggde ut det sociala skyddsnätet, men var samtidigt föraktad av flera konservativa som ansåg honom vara slösaktig och lägga i sig i saker som han inte borde ha gjort. 1980 erkände Österrike PLO som organisation, något som fick Israel att hota med att bryta sina diplomatiska förbindelser med landet. Kreisky, som själv var jude, försökte verka som en medlare i Mellanösternkonflikterna och höll därför kontakter med flera arabiska stater. Hans insatser i konflikten fick dock ringa påverkan i praktiken.

Abortfrågan och avkriminaliseringen av homosexualitet var frågor som hade splittrat Österrike under 1960-talet, inte minst eftersom en majoritet av katolikerna var emot reformer. Kreisky byggde därför upp framgångsrika kontakter med reformsinnade kardinaler och biskopar inom katolska kyrkan, något som baddade för avskaffande av flera sedlighetslagar.

Kreisky försökte använda Österrikes neutrala ställning till att medla i internationella konflikter, och inte minst i öst-väst frågor. Många av dessa möten mellan USA och Sovjetunionen förlades i Wien, eftersom Österrike var ett neutralt land. Kreisky drev även på byggandet av UNO-City i Wien som är ett av FN:s europakontor trots protester från stora delar av stadsbefolkningen.

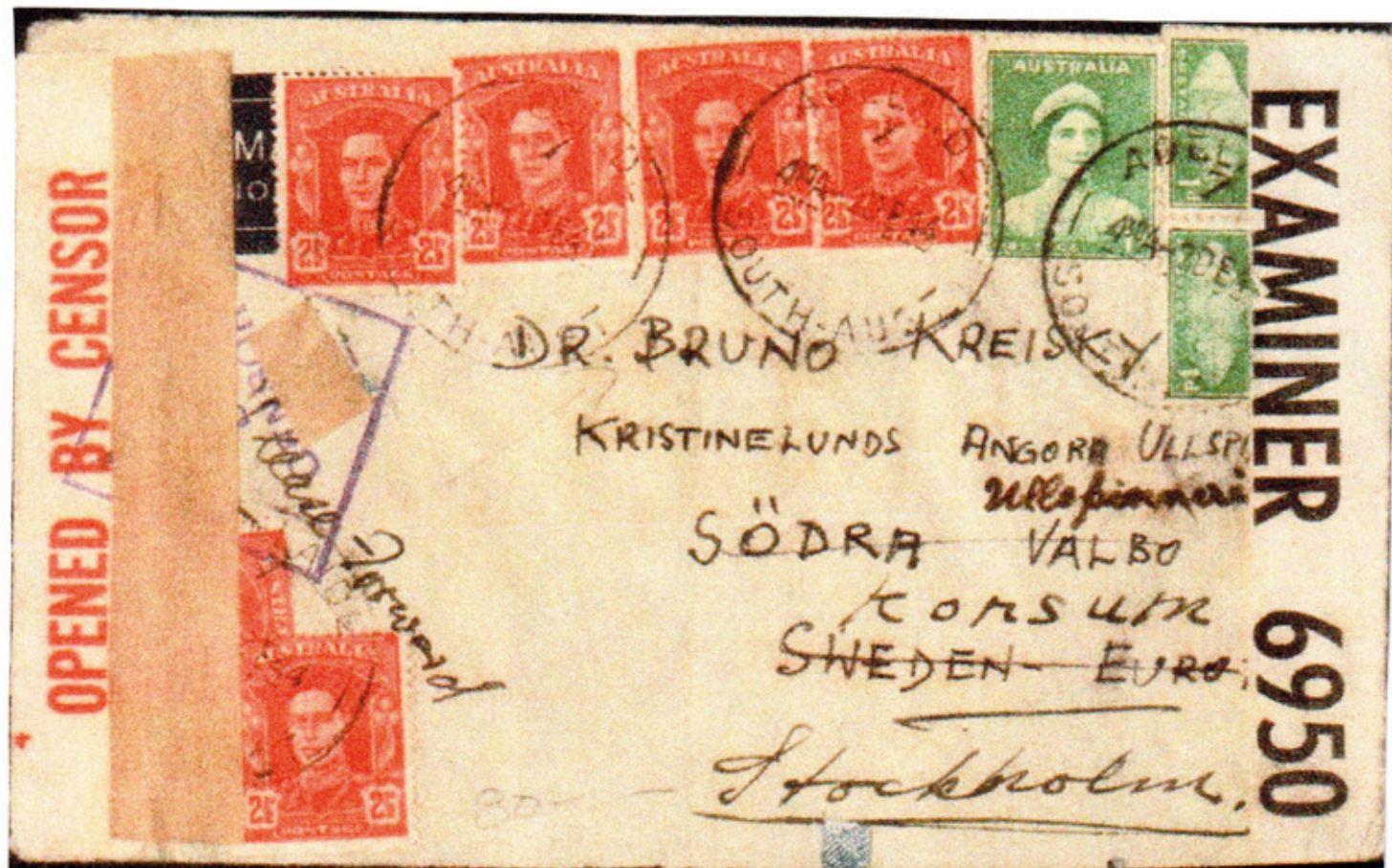
Kreisky hade ett kontroversiellt förhållande till Simon Wiesenthal som drev Wiesenthalcentret i Wien. När Kreisky bildade sin första regering 1970, kunde Simon Wiesenthal avslöja att flera av de nya ministrarna hade varit bakom krigsförbrytelser under andra världskriget. Debatten mellan Kreisky och Wiesenthal gav upphov till en häftig ordväxling med upprepade vredesutbrott från Kreiskys sida.

1983 - 1990

Valet 1983 blev ett bakslag för de österrikiska socialdemokraterna. ÖVP hade gått fram liksom de gröna och SPÖ hade därför ingen egen majoritet längre. Kreisky, som var till åren kommen, började känna av den interna kritiken som riktades mot honom samtidigt som hans egen hälsa började svikta. Han valde därför att avgå 1983, och drog sig tillbaka från offentligheten. Problem med njurarna skulle prägla hans sista år tills han dog 79 år gammal i juli 1990.

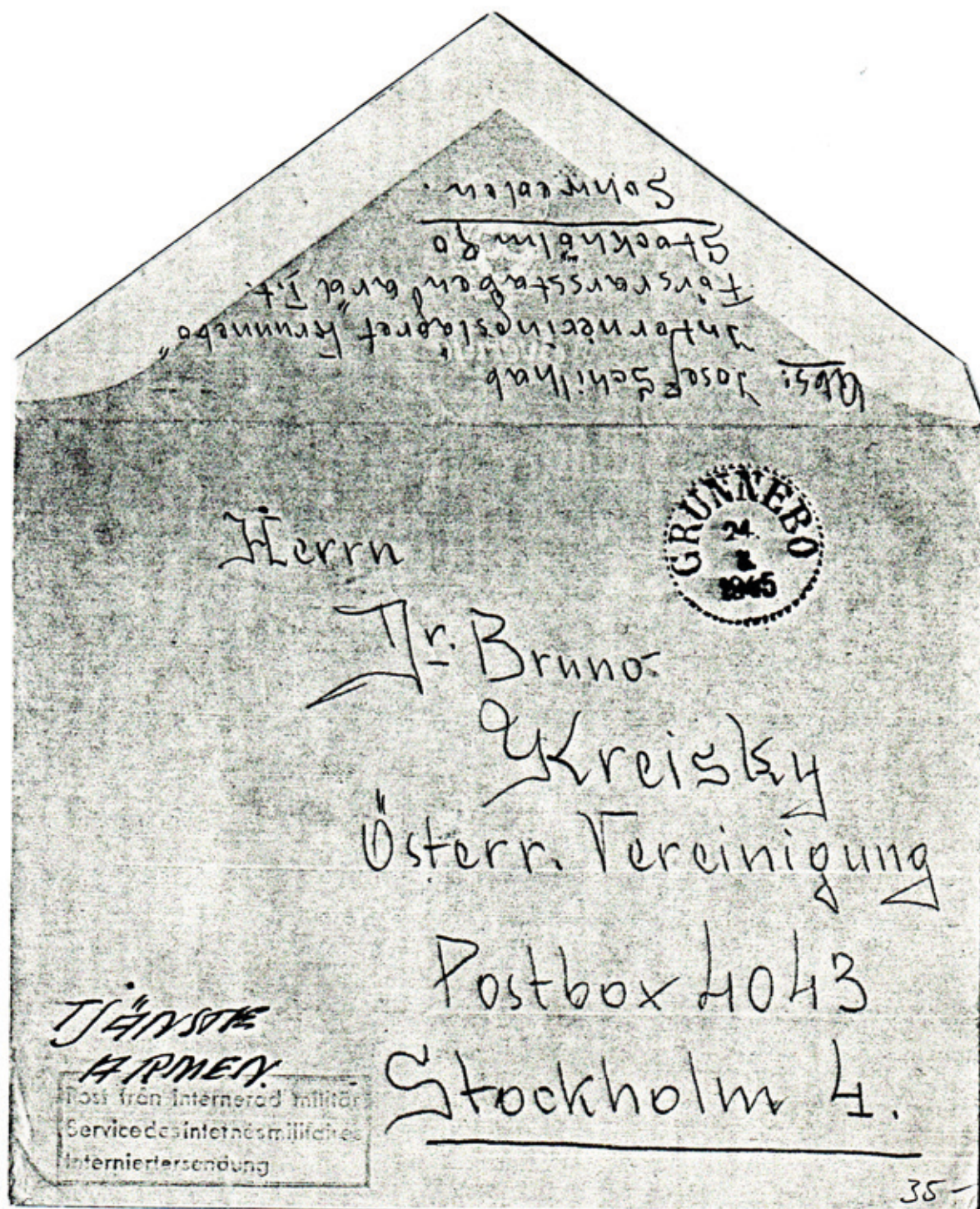
Hämtad från "http://sv.wikipedia.org/wiki/Bruno_Kreisky"

Kategorier: Män | Födda 1911 | Avlidna 1990 | Österrikes förbundskanslerer | Hedersdoktorer vid Göteborgs universitet

Brev från ADELADE / Australien den 4.12.44 till Bruno Kreisky, Angora Ullspinneri, VALBY / Sverige.

Brevet är eftersänt till Konsum / Stockholm. Kuvertets vänstra sida bär australiensisk censurförslutning och censurstämpel. Höger kortsida bär brittisk Londoncensur "P.C.90 / OPENED BY / EXAMINER 9650".

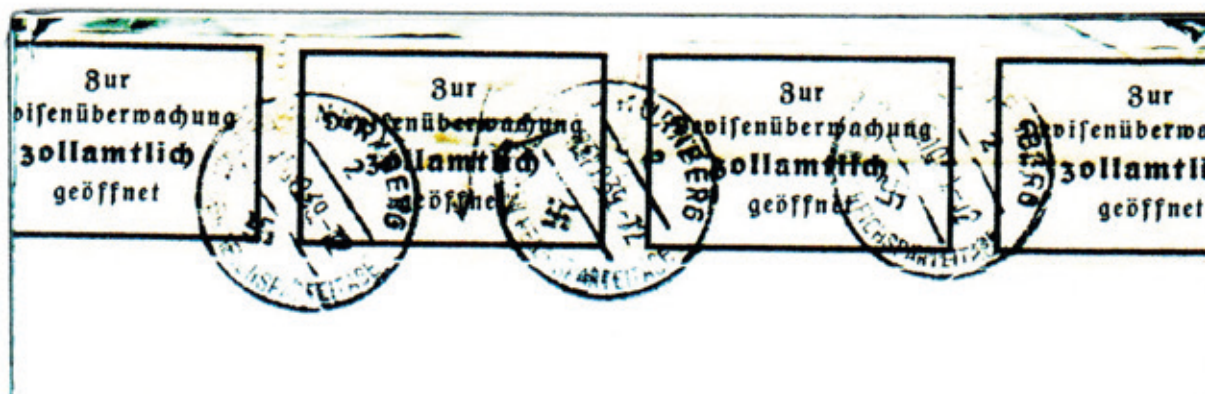
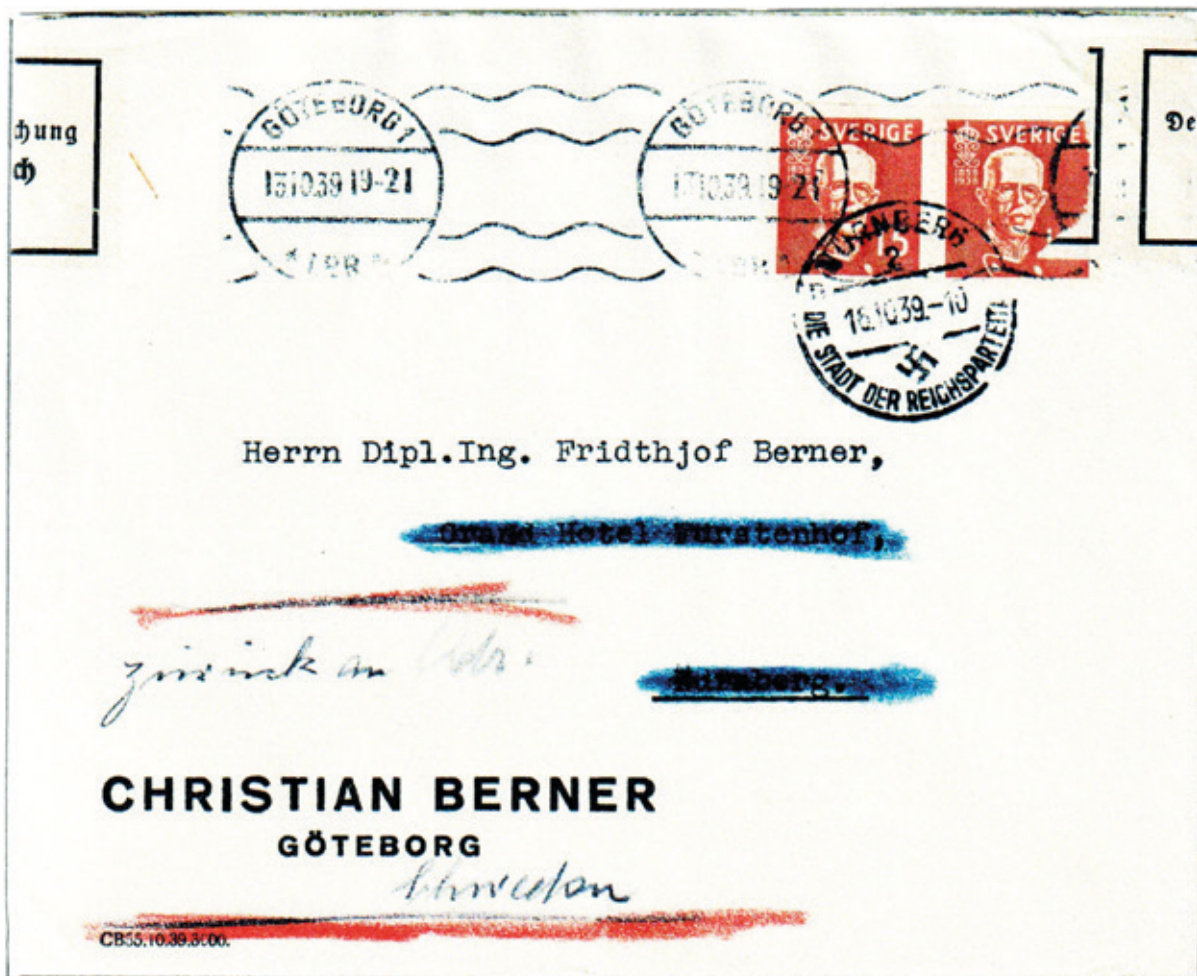
Interneringsbrev, "Tjänste /Armén" från interneringslägret GRUNNEBO den 24.8.45 till Bruno Kreisky, Österrikeföreningen, Stockholm
 Försändelsen bär en rektangulär trespråkig stämpel "Post från intenerad militär".

Fältpost / Interneringspost från interneringslägret i GRUNNEBO till STOCKHOLM. Brevet är avstämplat den 24... 1945 (möjlig avstämpling mellan 1.7.45 och 15.12.45). Avsändaren nödländade på Bulltofta / Malmö den 8.5.45 och utlämnadse till Sovjetunionen den 3.12.45. Försändelsen har granskats av "Internerings-avdelningen inom Försvarsstabens Sek. I (Fst/It)". Kuvertets framsida bären röd censurstämpel "Granskad av SVENSK militärmyndighet" samt en röd fyrkantstämpel "Post från internerad militär / Service des internés militaires / Interniertensendung", vilker anger portofrihet. Brevet har varit frankerat, men frimärket har avlägsnats. Adressat är "Österreichische Vereinigung in Schweden / Dr. Kreisky / Konsum / Stockholm 4"

BRUNO KREISKY österrikisk landsflykting i Sverige 1939 – 1946. Han blev Österrikes ambasadör i Sverige fram till 1953, då han utsågs till Österrikes utrikesminister. Från 1970 till 1983 var han Österrikes förbundskansler. Bruno Kreisky avled den 29.7.1990.

Stängd Postväg

POST I RETUR

Ytpostbrev från GÖTEBORG/Sverige den 13.10.39 med normalt utrikesporto 30 öre till NÜRNBERG/Tyskland med ankomststämpel den 15 10 39 och retur till avsändaren den 16.10.39 med påskrift "Zurück an Adr. / Schweden".

Försändelsen har öppnats och granskats av Valutakontrollen i Nürnberg "Zur Devissenüberwachung / Zollamtlich / geöffnet". Kuvertet har inga spår efter censur vid "ABP Berlin". Normalt censurerades post från Sverige till Tyskland i Berlin, där verksamheten hade startat redan i september 1939. Försändelsen har passerat Berlin utan censur. I Nürnberg har Tull/Valutakontrollen granskat brevet och på grund av innehåll retrnerat brevet till avsändaren.

FÖRSÄNDELSE I RETUR

FÖRSÄNDELSE I RETUR

Flygpostbrev från KVILLFORS/Sverige den 8.10.41 till WA WA/Canada frankerat med 85 öre (30 öre normalt utrikesporto + flygtillägg 55 öre).

Försändelsen har en skriven viabeteckning "By air over the Atlantic and from New York". Frankeringen och viabeteckningen avser postrouten via Tyskland och Lissabon. Då nu postvägen till Canada via Sibirien var stängd efter "Barbarossa" (22.6.41), så har man här försökt att dirigera försändelsen via Tyskland. Att sända post denna väg till brittisk del av Amerika (Canada) var omöjligt. I mars 1942 öppnades en flygpostlinje via England, Lissabon till New York och vidare.

Brevet har gått i retur till avsändaren med en violett stämpel "RETOUR/ L'échange supprimé/ utväxlingen t.v. inställd".

Under denna mellantid började "Undercover addresses" dyka upp i New York f.v.b till Canada.

ADMINISTRATION DES POSTES de SUÈDE C 5

(A remplir par le bureau d'origine)
 Hylles av inlämningspostanstalten
 Envoi recommandé (Lettre) 1), 2)
 Revenant d'origine à l'expéditeur
 Lettre — Bolte — Collis — avec valeur déclarée 3)
 Rév. Ass. Pâquet — avec angivet värde
 de
 Mandat de poste de Sölvesborg 2)
 Postanstalt 3)
 déposé au bureau de poste de Sölvesborg
 Intimad vid postanstalten 1)

le 8.11. 1941 sous le No
 expédié par M. Lennart Olofsson
 et adressé à M. L. Humbert
 à La Rochelle Police

1) Indiquer dans la parenthèse la nature de l'envoi (lettre, imprimé, etc.) — inom parentes ange försändelsens beskaffenhet (brev, tryckssaker etc.)
 2) Bifoga de indications locales — loka tillämplig text stycken.
 3) 23. (Dec. 34)

Avis de réception 2)
 Mottagningsbevis
 (A remplir par l'expéditeur qui mentionnera ci-dessous son adresse complète)
 Hylles av avsändaren med angivande av dennes fullständiga adress.
 M. Lennart Olofsson
 SÖLVESBORG
 (Lieu de destination, en gros caractères — Adressen, med stor stil)
 Norreg. 2
 (Rue et numéro — Gata och husnummer)
 Suède
 (Pays de destination — Adressland)
 Service des postes P. S.
 Pr. G. Sth.

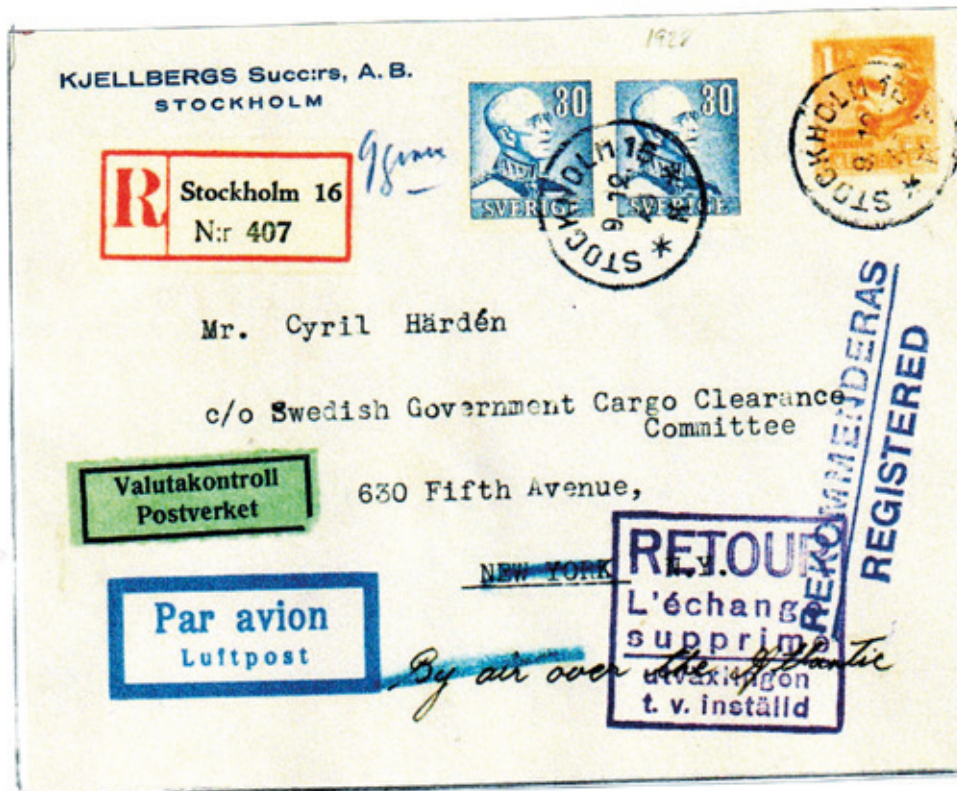
Rekbrev med mottagningsbevis från ÖSTERSUND / Sverige stämplat den 27.1.42 och valutakontroll till LA ROCHELLE / Frankrike via Elsass – Lothringen. Försändelsen har vägrats och gått i retur till avsändaren med en fyrkantärmpel "RETOUR / Échange / suspendu / Utväxlingen/ t.v. inställd". Postutväxlingen till de av Tyskland ockuperade delarna var inställd till i mitten av juli 1942.

FÖRSÄNDELSE I RETUR

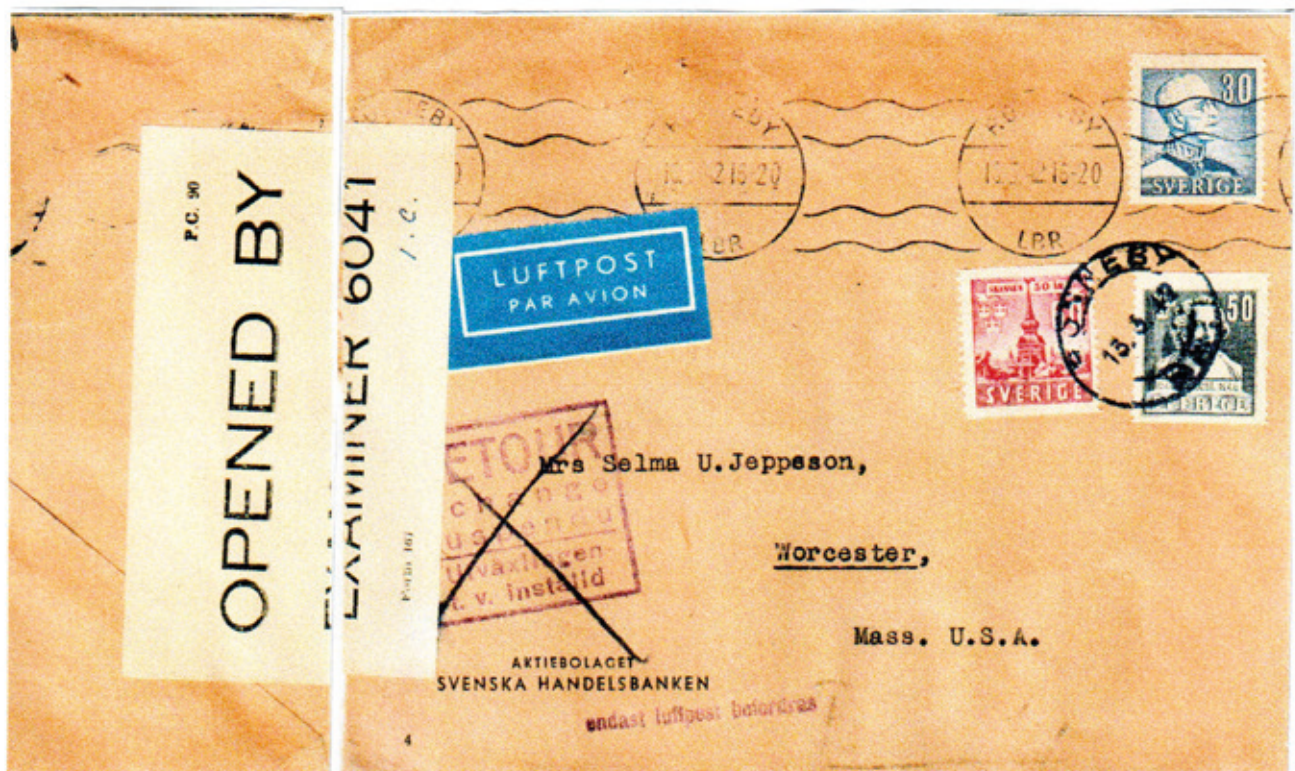

FÖRSÄNDELSE I RETUR

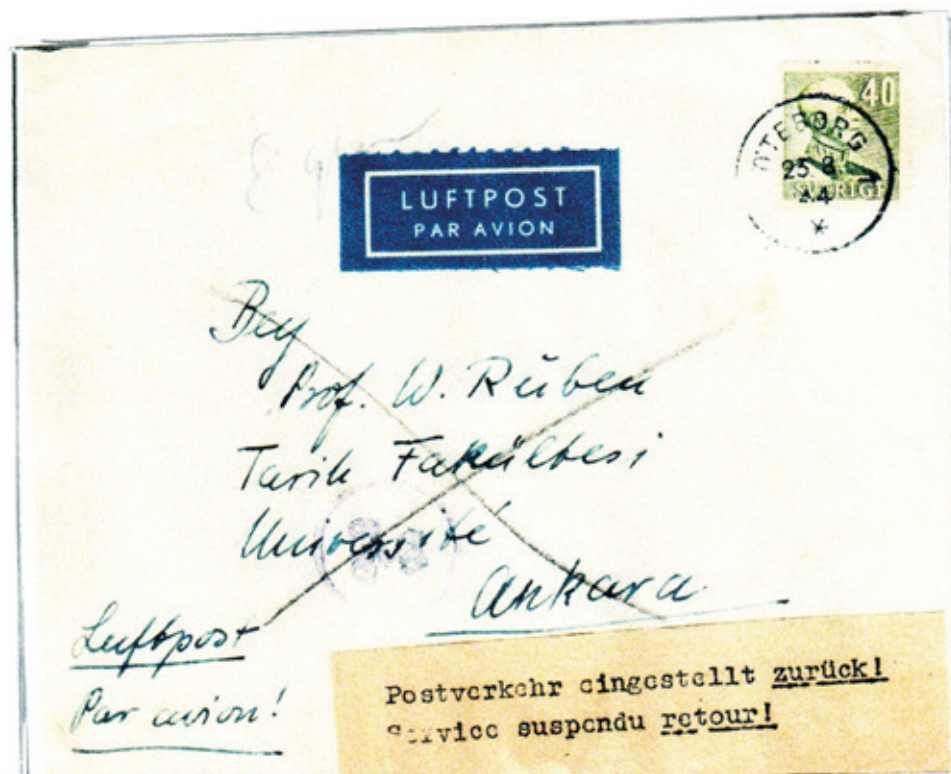
Flygpostbrev, rek från NYKÖPING/Sverige den 30.7.42 till NORFOLK/USA frankerat med 1,25 kr (normalt utrikesporto 30 öre, rek 25 öre, flytillägg 75 öre). Försändelsen är underfrankerad med 5 öre. Kuvertet saknar viabeteckning och har sorterats via England. Kuvertet har grön etikett "Valutakontroll/Postverket" men har inte avlämnats över disk. Försändelsen bär utvidgad brittisk Londoncensur "P.C.90 / OPENED BY / EXAMINER 6799". Kuvertet är öppnat på tre sidor. Brevet har beslagtagits (CONDEMNED). Efter kriget, i januari -46, släpptes brevet fram och stämplades "RELEASED". Brevet ankom New York/USA den 31.1.46 och stämplades "HELD BY BRITISH / CENSOR / RELS 'D JAN 1946". Adressaten har inte anträffats i NORFOLK den 8.2.46 och försändelsen gick i retur via New York den 9.3.46 till NYKÖPING den 13.4.46.

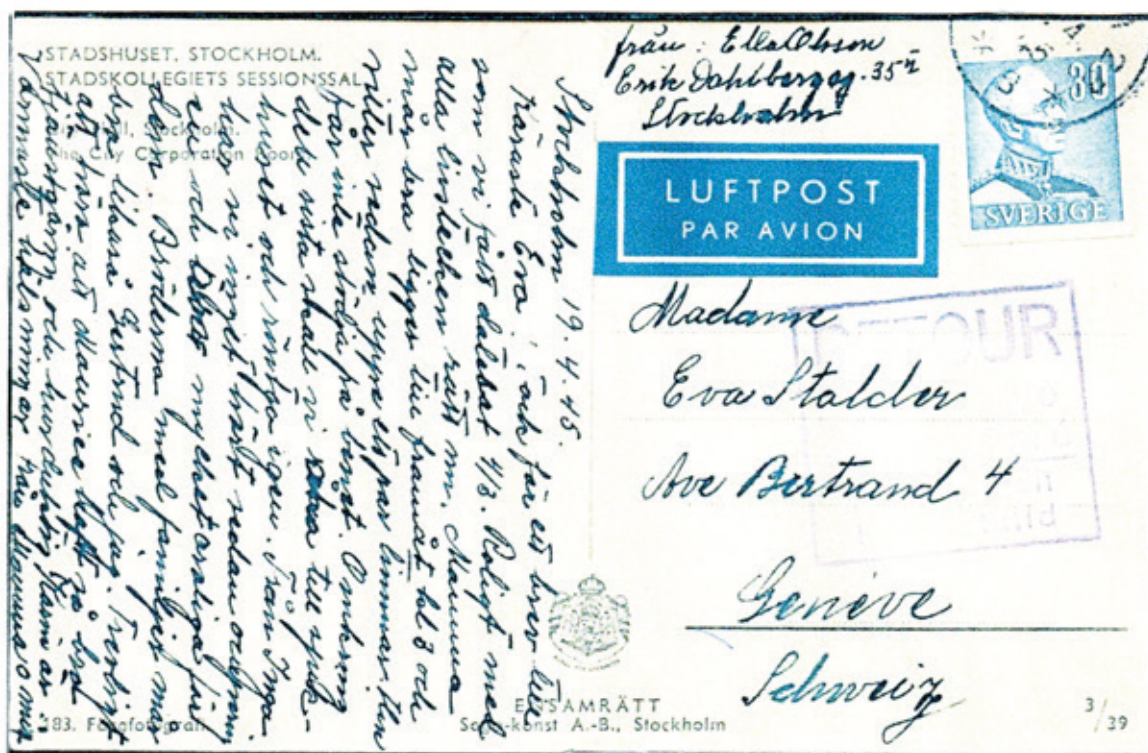
Flygpostbrev, rek stämplat STOCKHOLM den 9.12.41 till NEW YORK / USA med notering "By air over the Atlantic" med stämpeln "RETOUR / L'échange / supprimé / utväxlingen / t.v. inställd". Detta med anledningen av krigsförklaringen den 11.12.41 Tyskland och Italien förklarar USA krig.

Brev från RONNEBY / Sverige den 10.3.42 till WORCESTER / USA. Försändelsen har gått i retur till avsändaren med en violett stämpel "RETOUR / Échange suspendu / Utväxlingen / t.v. inställd" samt "endast luftpost befordras". Försändelsen har uppfrankerats med 1.10 kr och förses med luftpostetikett och stämplas Ronneby 13.3.42 och returstämpeln har makulerats. Kuvertets kortsida bär brittisk Bermudacensur

Flygpostbrev från GÖTEBORG / Sverige den 23.8.44 till ANKARA /Turkiet.
 Postvägen var via Berlin – Wien och vidare. Försändelsen har behandlats vid "ABP
 Wien" och erhållit en passerstämpel "Ag", men pga. krigshandlingar har brevet gått i
 retur till avsändaren med en maskinskriven etikett "Postverker eingestellt zurück! /
 Service suspendu retour!"

Vykort, luftpost från STOCKHOLM / Sverige den 19.4.45 till GENÈVE / Schweiz.
 Kortet har gått i retur och stämplat "RETOUR / L'échange / supprimé / Utväxlingen /
 t.v. inställt". På grund av att postförbindelsen i april till och över Sydtyskland var
 brutna så mottogs ej post till Nederländerna, Schweiz, Liechtenstein, Österrike och
 Tjeckoslovakien. Den 1.6.45 kunde försändelser till Schweiz och Liechtensteiin
 mottagas och då endast luftpost via England och Frankrike.

FÖRSÄNDELSE I RETUR

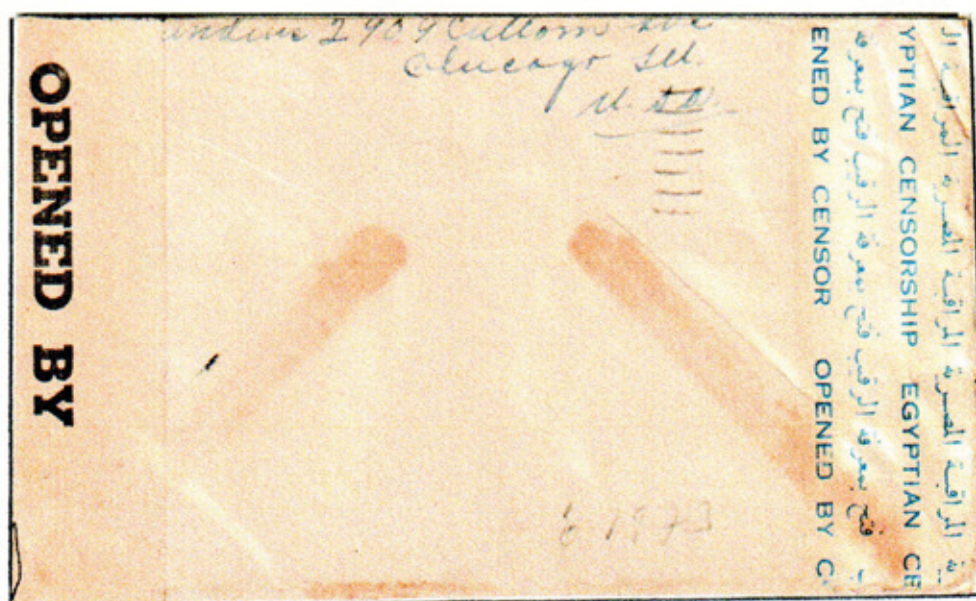
FÖRSÄNDELSE I RETUR

Flygpostförsändelse från STOCKHOLM/Sverige den 20.4.45 till VEHLITZ (GOMMERN)/Tyskland frankerat med 50 öre (normalt utrikesporto 30 öre + flyg-tillägg 20 öre).

Postutväxlingen var inställd pga. krigshandlingar och brevet har gått i retur. Kuvertet har stämplat "RETOUR/L' échange supprimé/utväxlingen t.v. inställd".

Enligt Poststyrelsens cirkulär nr 32 den 23.4.45 var postförbindelsen stängd till de delar av Tyskland, som var under allierad kontroll samt till hela södra Tyskland söder om Berlin.

Avvikande postbehandling Postväg

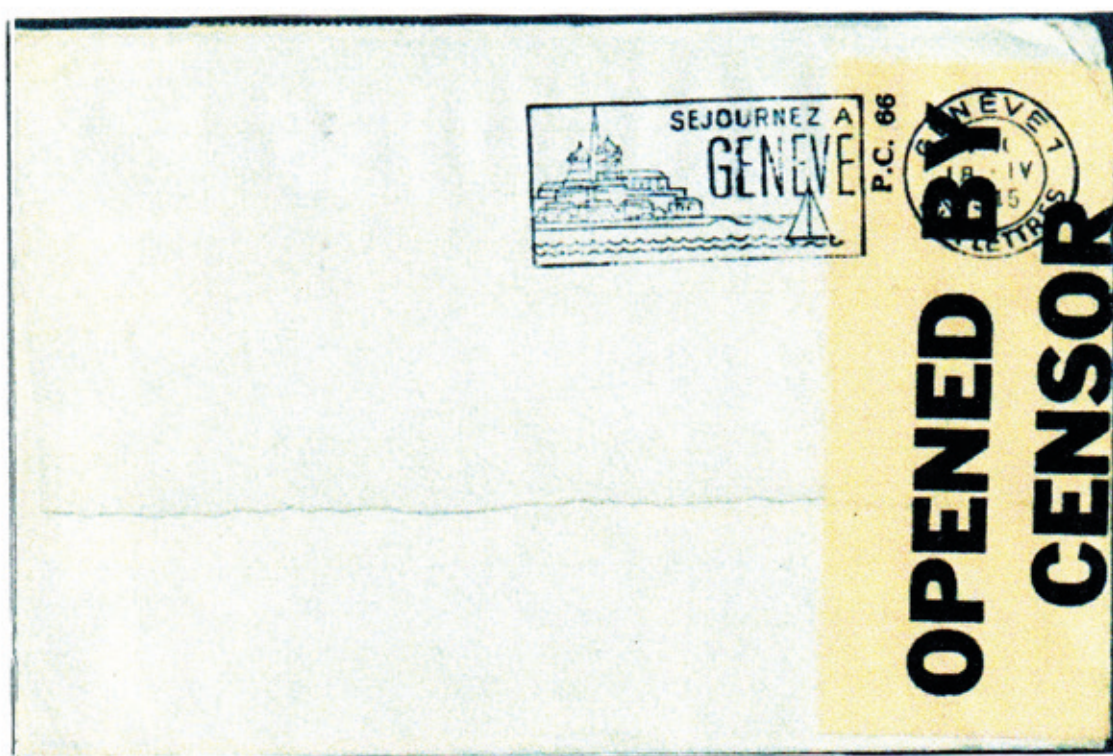
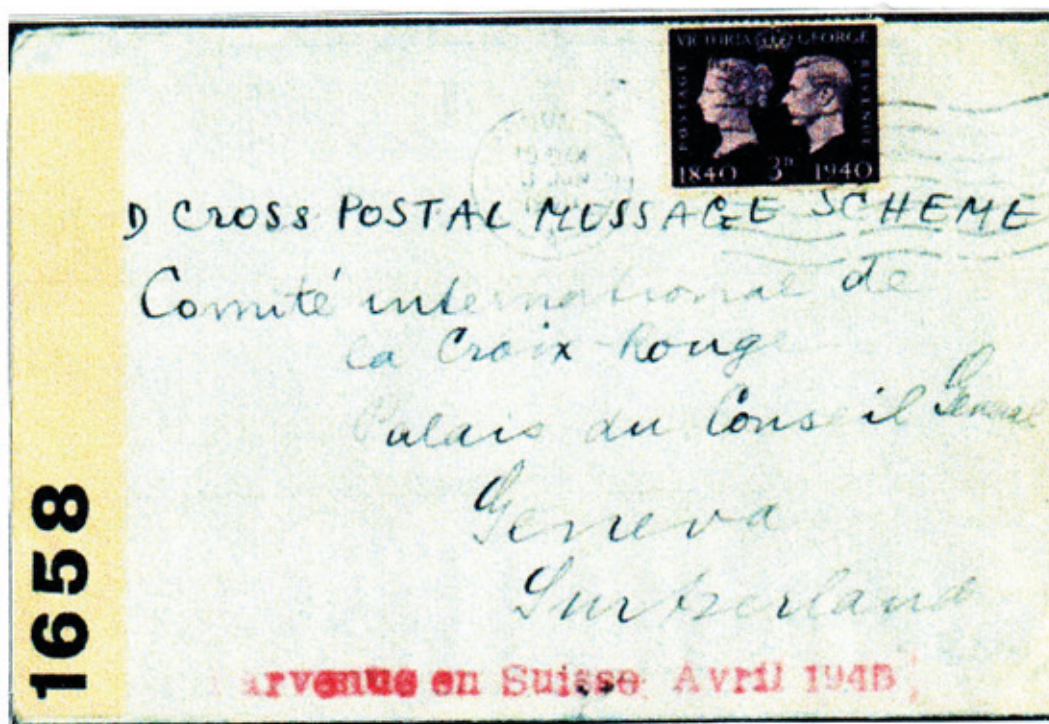

POSTUTVÄXLING USA – SVERIGE

Ytpostbrev från CHICAGO / USA den 1.5.40 till HÖGANÄS / Sverige.

Kuvertets vänstra kortsida bär egyptisk censur i Cario: censurförslutning "OPENED BY CENSOR / EGYPTIAN CENSORSHIP" (användes från 07.42) och censorstämpel "T. 3944" (användes från 04.45). Höger kortsida bär brittisk censur på Malta "OPEN BY / EXAMINER DD /30" (användes från 3.2.45).

Postvägen har varit från Chicago via Syd-Afrika till Cairo – Malta – England – Sverige. Transposttid ca 5 år pga olika krigshändelser.

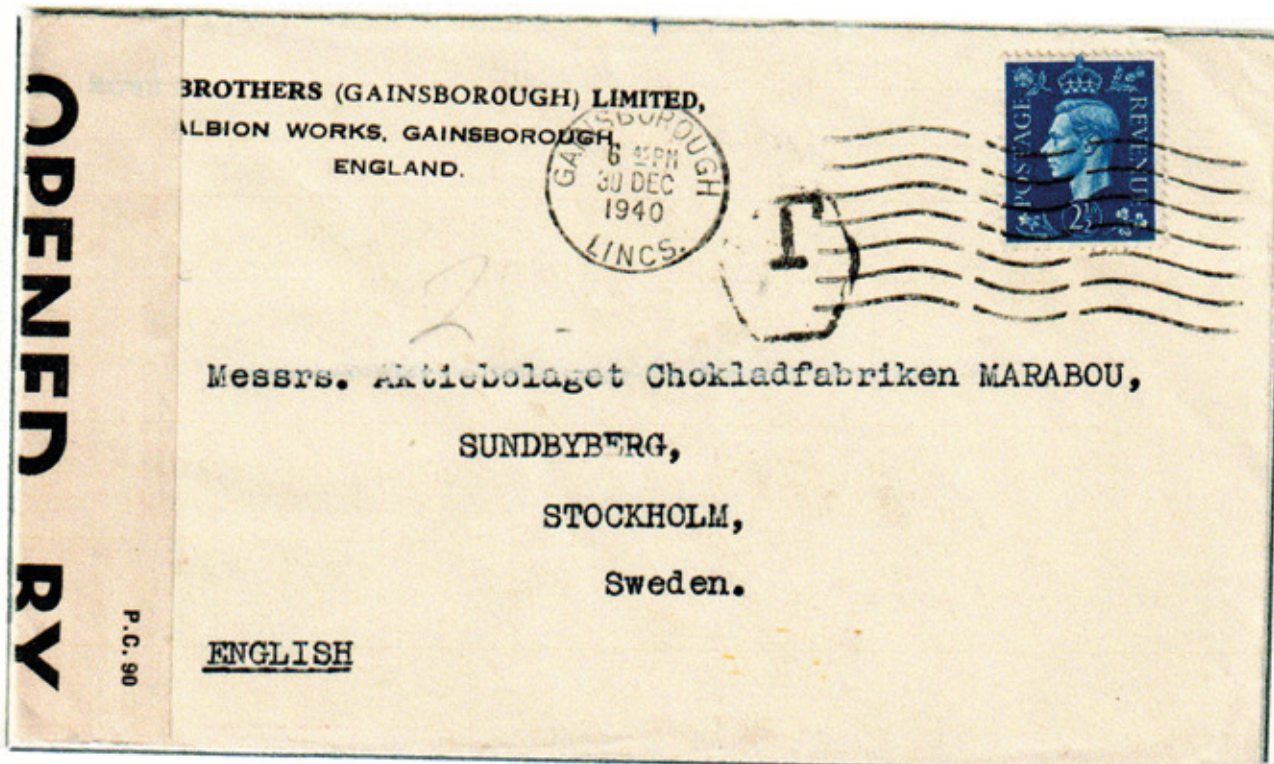

POSTUTVÄXLING ENGLAND – SCHWEIZ

Brev från LONDON / England den 3.6.40 till "Red Cross Postal Message" GENÈVE / Schweiz med postväg via Frankrike.

Försändelsen har hållits tillbaka i Frankrike pga. den tyska ockupationen.

Kuvertets framsida har en röd stämpel "Parvenue en Suisse Avril 1945". Baksidan bär ankomststämpel i Genève den 18.4.45.

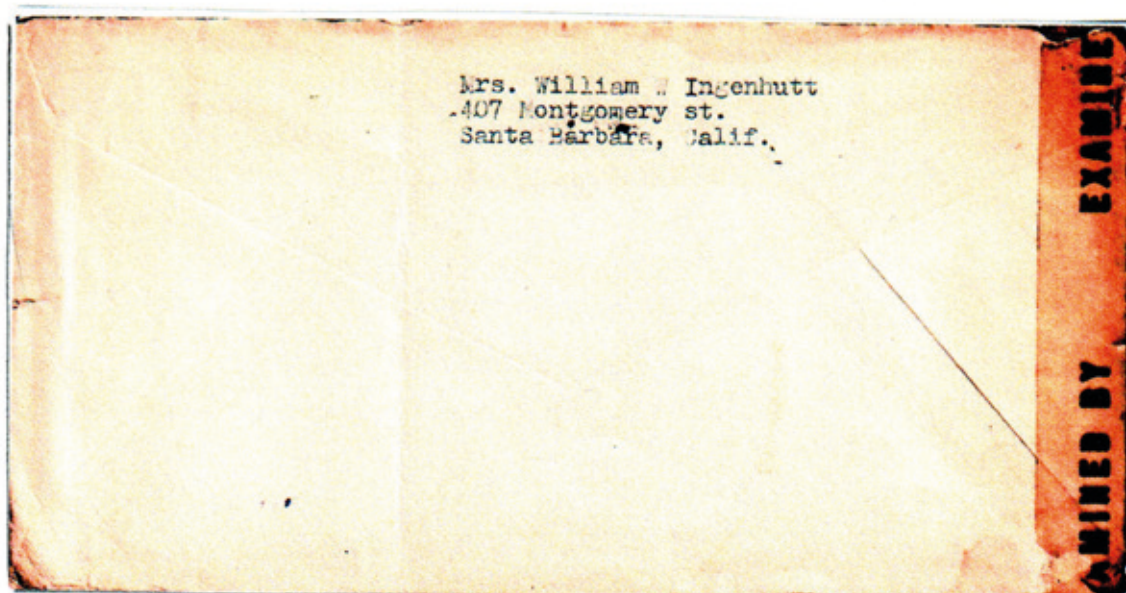
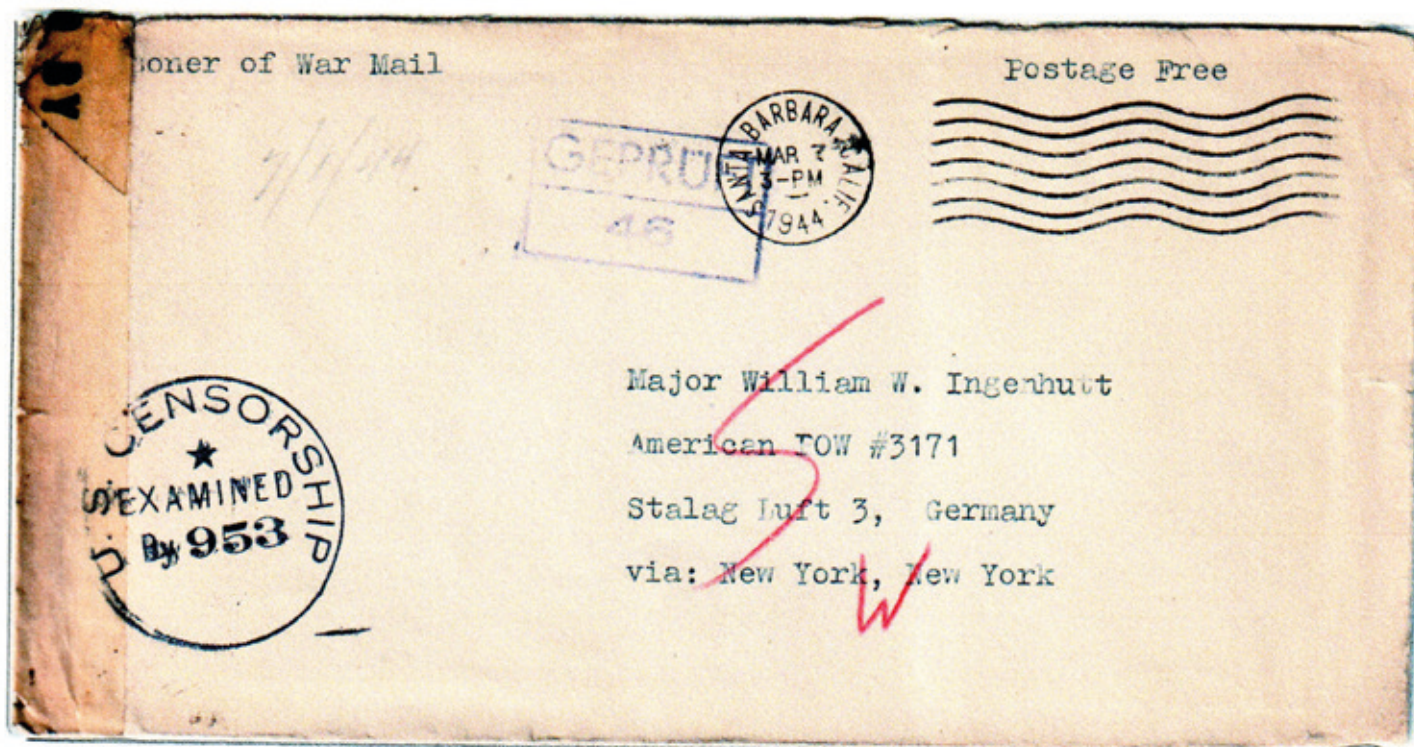
POSTUTVÄXLING ENGLAND – SVERIGE

Ytpostbrev från GAINSBOROUGH/England den 30.12.40 till STOCKHOLM/Sverige. Kuvertets högra kortsida bär brittisk Londoncensur "OPENED BT EXAMINER 392". Efter den 9.4.40 var postvägen till Göteborg stängd pga. "Skagerakspärren". Postvägen via Italien stängdes den 10.6.40 då Italien gick in i kriget på Tysklands sida. Postvägen via Petsamo fram till 15.12.40 då sista postförande båt ankom. Denna försändelse har lösenbelagds ("T" – stämpel). Trolig postväg har varit "Horseshoe Route" via Afrika med båt och flyg. Försändelsen uppvisar inga transitstämplat.

Postroute: Båt från Liverpool till Cape Town/Durban och sedan flyg till Mombasa – Khartoum – Cairo – Bagdad – Moskva – Riga – Stockholm.

Detta innebär att försändelsen har ankommit Stockholm före den 21.6.41. dvs. krigsförklaringen Tyskland/Sovjet "Barbarossa".

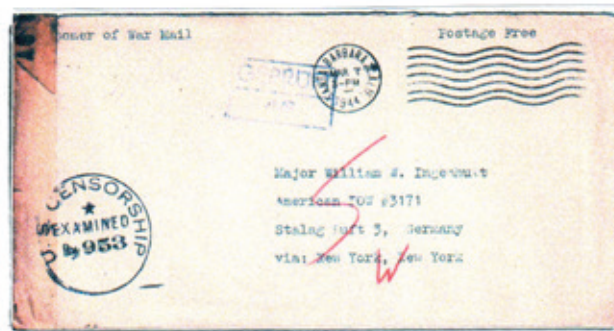
KRIGSFÅNGEPOST
POSTUTVÄXLING USA – TYSKLAND

POSTUTVÄXLING USA – TYSKLAND

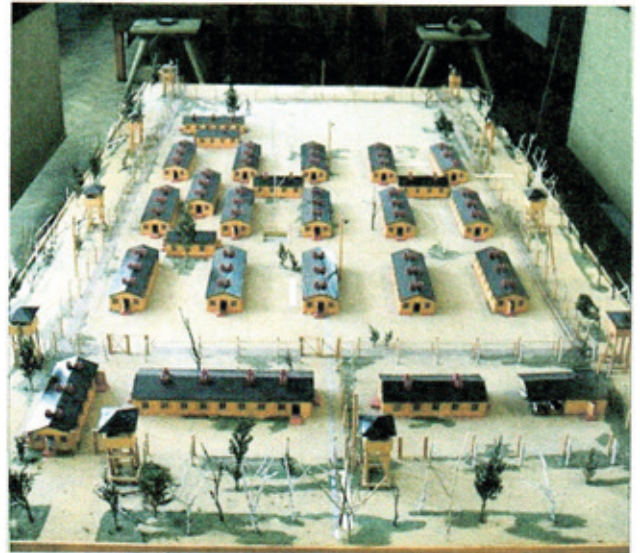
Krigsfångerbrev från SANTA BARBARA / Calif / USA den 3.3.44 till Stalag Luft 3 / Tyskland med hanskriven ankomstnotering "7 / 1 / 44". Försändelsen har censurerats i New York. Kuvertets kortsida bär en censurförslutning "EXAMINED BY " samt censurstämpel "U.S. CENSORSHIP / EXAMINED / BY 953". Försändelsen bär även tysk lägercensurstämpel "GEPRÜFT / 46". Vid detta krigsfängeläger gjordes ett stort flyktförsök, vilket har gått till historien som "The Great Escape".

"THE GREAT ESCAPE"

Historical accuracy

The film accurately represented many details of the escape, including the layout of the camp, the different escape plans employed, and the fact that only three escapees successfully made it to freedom. The characters are fictitious, but are based on real men, in most cases being composites of several. However, a number of changes were made to increase the film's drama and appeal to an American audience, with some scenes being heavily or completely fictionalised. The screenwriters also significantly increased the involvement of American POWs in the escape. A few American officers in the camp initially helped dig the tunnels and worked on the early plans, but they were moved away seven months before the escape, which ended their involvement.^{[37][38]} The real escape was by largely British and other Allied personnel, with the exception of American Johnnie Dodge, who was a British officer.^[31] The film omits the crucial role that Canadians played in building the tunnels and in the escape itself. Of the 1,800 or so POWs, 600 were involved in preparations: 150 of those were Canadian. Wally Floody, an RCAF pilot and former miner who was the real-life "tunnel king", was engaged as a technical advisor for the film.^[39]

Model of the set used to film *The Great Escape*. It depicts a smaller version of a single compound in *Stalag Luft III*. The model is now at the museum near where the prison camp was located.

Ramsey tells Von Luger that it is the sworn duty of every officer to attempt escape. In reality, there was no requirement in the King's Regulations, or in any form of international convention.^[40]

The film shows the tunnel codenamed "Tom" with its entrance under a stove and "Harry" in a drain sump in a washroom. In reality, the entrance to "Dick" was the drain sump, "Harry" was under the stove, and "Tom" was in a darkened corner next to a stove chimney.^[41]

End of the real "Harry" tunnel (on the other side of the road) showing how it does not reach the cover of the trees

Former POWs asked the filmmakers to exclude details about the help they received from their home countries, such as maps, papers, and tools hidden in gift packages, lest it jeopardise future POW escapes. The filmmakers complied.^[42]

The film omits any mention that many Germans willingly helped in the escape itself. The film suggests that the forgers were able to make near-exact replicas of just about any pass that was used in Nazi Germany. In reality, the forgers received a great deal of assistance from Germans who lived many hundreds of miles away on the other side of the country. Several German guards, who were openly anti-Nazi, also willingly gave the prisoners items and assistance of any kind to aid their escape.^[40] The need for such accuracy produced much eyestrain, but unlike in the film, there were no cases of blindness. Some, such as Frank Knight, gave up forging because of the strain, but he certainly did not suffer the same ocular fate as the character of Colin Blythe in the film.^[40] In fact, no one in the film says that Colin Blythe's blindness is the result of eyestrain. He identifies his problem as "progressive myopia", suggesting that he has not only heard of the condition but has also been diagnosed.

The film depicts the escape taking place in ideal weather conditions, whereas at the time much was done in freezing temperatures, and snow lay thick on the ground.^[40] In reality there were no escapes by aircraft or motorcycle: McQueen requested the motorcycle sequence, which shows off his skills as a keen motorcyclist. He did the stunt riding himself (except for the final jump, done by Bud Ekins).^[43]

In the film, Hilts incapacitates a German soldier for his motorcycle and uniform, Ashley-Pitt kills Kuhn, a Gestapo officer, when he recognizes Bartlett at a Gestapo checkpoint at a railway station and is shot dead in return, Hendley knocks out a German guard at the airfield, and Sedgwick witnesses the killing of German officers at a French cafe by the French Resistance. No German personnel were killed or injured by the real escapees. Blythe is shot and mortally wounded by a German after their plane crashes just short of the border; this incident never happened. The film depicts the three prisoners who escape to freedom as British, Polish, and Australian; in reality, they were Norwegian (Jens Müller and Per Bergsland) and Dutch (Bram van der Stok).^[44]

At the end of the film, three truckloads of recaptured POWs drive in three directions. One truck contains 20 prisoners who are invited to stretch their legs in a field, whereupon they are all machine gunned in a single massacre, with the implication that the prisoners in the other two trucks were killed in the same manner. In reality, the majority of the POWs were shot individually or in pairs, killed by pistol shots taken by Gestapo officers; however, at least ten of them were killed in a manner like that portrayed in the film: Dutchy Swain, Chaz Hall, Brian Evans, Wally Valenta, George McGill, Pat Langford, Edgar Humphreys, Adam Kolanowski, Bob Stewart and Henry "Hank" Birkland.^{[45][46][47][48][49][50][40]}

In 2009, seven POWs returned to Stalag Luft III for the 65th anniversary of the escape^[51] and watched the film. According to the veterans, many details of the first half depicting life in the camp were authentic, e.g. the death of Ives, who tries to scale the fence, and the actual digging of the tunnels. The film has kept the memory of the 50 executed airmen alive for decades and has made their story known worldwide, if in a distorted form.^[31] British author Guy Walters notes that a pivotal scene in the film where MacDonald blunders by replying in English to a suspicious Gestapo officer saying, "Good luck", is now so strongly imprinted that historians have accepted it as a real event, and that it was Bushell's partner Bernard Scheidhauer who made the error. However, Walters

points out that a historical account says that one of the two men said "yes" in English in response to a Kripo man's questions without any mention of "good luck" and notes that as Scheidhauer was French, and Bushell's first language was English, it seems likely that if a slip did take place, it was made by Bushell himself, and says the "good luck" scene should be regarded as fiction.^[40]

Kriegsgefangenenpost

GEPRÜFT

75 An

Frl. Kerstin Dahlstr.

Gebührenfrei!

Absender: Vor- und Zuname: <i>Marius Eriksen</i> Gefangenenummer: <i>1344</i> Lager-Bezeichnung: M.-Stammlager Luft 3 Deutschland (Germany)	Empfangsort: <i>Stockholm</i> Straße: <i>Kinnigatan 34. III C</i> Land: <i>Schweden</i> Landesteil (Provinz usw.)
---	---

Krigsfångeförsändelse från en norsk frivillig i allierad tjänst internerad i "STALAG LUFT 3" Sagan / Tyskland den 3.4.44.
Försändelsen bär en violett lägercensurstämpel "GEPRÜFT / 75".